

**T.C.
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**ÖZERKLİK SONRASI 3289 SAYILI KANUNDA YAPILAN
DEĞİŞİKLİKLERİN
SPOR FEDERASYONLARININ YAPILANMASINA ETKİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hüseyin Gazi SÖNMEZ

DANIŞMAN

Doç.Dr.Melih SALMAN

AKSARAY,2014

**T.C.
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**ÖZERKLİK SONRASI 3289 SAYILI KANUNDA YAPILAN
DEĞİŞİKLİKLERİN
SPOR FEDERASYONLARININ YAPILANMASINA ETKİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hüseyin Gazi SÖNMEZ

DANIŞMAN

Doç.Dr.Melih SALMAN

AKSARAY,2014

DO RULUK BEYANI

Yüksek Lisans tezi olarak sundu um bu çal, may, tüm akademik kurallara ve sosyal bilimler ara t,rmalar,n,n etik ilkelerine uygun olarak gerçekle tirdi imi ve sundu umu; bu kurallar ve ilkelere ayk,r, hiç bir yol ve yard,ma ba vurmaks,z,n bizzat haz,rlad, ,m,, yararland, ,m eserlerin kaynakçada gösterilenlerden olu tu unu; çal, mam,n kulland, ,m veriler üzerinde her türlü oynamadan ve her türlü intihalden muaf oldu unu beyan ederim.

Tezimle ilgili yapt, ,m beyana ayk,r, bir durum saptan,rsa ortaya ç,kacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara katlanaca ,m, bildiririm.

Tarih

17/12/ 2014

Hüseyin Gazi SÖNMEZ

mza

T.C.
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KABUL ve ONAY BELGESİ

Enstitümüz 112202002 nolu öğrencisi Hüseyin Gazi SÖNMEZ'in Özerklik Sonrası, 3289 Sayılı Kanunda Yapılan Değişikliklerin Spor Federasyonların Yapılmasına Etkisi Örneği, lisansüstü tez çalışması, hakkında jüri tarafından Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında **YÜKSEK LİSANS** tezi olarak **Oy Birliği** ile kabul edilmiştir.

Danışman : Doç.Dr.Melih SALMAN / Aksaray Üniversitesi

Üye : Yrd.Doç.Dr.Yaprak KALEMOĞLU VAROL / Aksaray Üniversitesi

Üye : Yrd.Doç.Dr. Recep CENGİZ / Bartın Üniversitesi

Üye : Unvan, Ad, Soyad, Üniversitesi

Üye : Unvan, Ad, Soyad, Üniversitesi

Tezin Savunulduğu Tarih : 17.12.2014

Sosyal Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulunun ..... tarih ve ..... sayılı karar ile onaylanmıştır.

Öğrenci
Hüseyin Gazi SÖNMEZ
mza

Enstitü Müdürü
Unvan, Ad, SOYADI
mza

TE EKKÜR

Lisans e itimimde yardım, ve olumlu yönlendirmelerini eksik etmeyen tez dan, man,m Doç.Dr.Melih SALMAN'a bu ara t,rmaya gönüllü olarak kat,lan, Spor Genel Müdürlü ü ve Spor Federasyonlar, personeline, ara t,rma için olanaklar,ndan yararland, ,m Aksaray Üniversitesi Beden E itimi ve Spor Yüksekokulu Müdürlü üne te ekkür ederim.

Hüseyin Gazi SÖNMEZ

ÖZET

Yüksek Lisans

ÖZERKL K SONRASI 3289 SAYILI KANUNDA YAPILAN DE KL KLER N SPOR FEDERASYONLARININ YAPILANMASINA ETK S

Hüseyin Gazi SÖNMEZ

Aksaray Üniversitesi
Sosyal Bilimleri Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı,

Danışman : Doç.Dr.Melih SALMAN

Bilim ve teknolojiadaki hızlı gelişmeler, toplumsal ihtiyaçlar, kararlaştırılmak üzere kurulmuş bulunan kamu yönetiminin merkezi ve yerel düzeydeki örgütlenmesinde ve seviyelerinde sürekli bir değişimi zorunlu kılmaktadır.

Gelişmiş ülkelerde spor hizmetlerinin halka ulaştırılması, kamu hizmeti olarak yürütülmektedir. Kuşkusuz devletin yerine getirmek zorunda olduğu eğitim, sağlık, güvenlik vb. görevler sürekli değişim içerisinde olmaları ve olmaya devam etmektedir. Birçok örgütte olduğu gibi spor örgütlerinde de kendini gösteren bu değişim, ülkelerin benimsedikleri, siyasi ve ekonomik sistemlere bağlı olarak gerçekleşebildiği gibi çağın getirdiği yeni ihtiyaçlara paralel olarak da şekillenmektedir. Doğal olarak modern dünyanın ekonomik ve sosyal değişimleri spor örgütü ve organizasyonlar, daha bir çok yönden etkilenmektedir. Bu etkilenme ve değişim spor yönetimi ve ilgili kanunlarda değişiklikler şeklinde kendini

göstermektedir. Bu ara t,rmada da 3289 say,lı Kanun ve sonras,nda kabul edilen de i ikliklerin spor federasyonlar,na ne ekilde yans,d, ,n, belirlemek amac,yla yap,lm, t,r.

Bu ara t,rman,n verileri anket yöntemiyle elde edilmi ve likert modeli tutum ölçe i kulan,larak yap,lm, t,r. Çal, man,n evrenini, Spor Genel Müdürlü ü ve Ba ,ms,z Spor Federasyonlar,nda çal, an personel olu turmaktad,r. Anketler kat,l,mc,lara elden verilmi ve doldurulmas,n, takiben elden al,nm, t,r. Anket, Spor Federasyonlar,n,n Ba ,ms,z olma süreçleri ve bu sürecin öncesi ve sonras,nda idari ve ekonomik yönden de i imleri ortaya koymaya yönelik toplam 23 sorudan olu maktad,r.

Elde edilen verilere göre kat,l,mc,lar,n büyük bir ço unlu unun, Spor Federasyonlar,n,n ba ,ms,z olmas,n,n, yönetsel olarak i lerin h,zlanmas,n,, sportif hizmet ve faaliyetlerin etkin olca ,n,, verimlili i artt,raca , konusunda, kat,l,mc,lar,n büyük bir oranda görü birli ine sahip olmas, önemli bulgular olmu tur.

Ara t,rman,n bulgular,, SPSS 13.0 istatistik program, ile analiz edilmi tir. Ara t,rmaya kat,lanlar,n ki isel bilgileri frekans ve yüzde olarak tespit edilmi tir. Ankette yer alan sorulara ili kin görü lerin de erlendirmesi ise ya , e itim düzeyi ve hizmet y,l, de i kenine göre ikiden fazla grubun ölçümlerinin kar ,la t,r,lmas,nda kullan,lan nonparametrik test yöntemlerinden Kruskal Wallis Analizi yöntemi kullan,lm, t,r.

Elde edilen sonuçlara göre, Spor Federasyonlar,n,n ba ,ms,z olmas,, mali yönden gelir elde etmenin sponsorlar arac,l, , ile kolayla t, ,, gereksiz bürokrasiden ve k,rtaşyecilikten uzakla t, ,, spor aktivitelerinin yayg,nla t,r,lmas,n,n daha kolay olaca , daha h,zl, ve i levsel bir yönetim anlay, ,n, getirece i elde edilen önemli sonuçlardand,r.

2014, 60 Sayfa

Anahtar Kelimeler

1. Spor Genel Müdürlü ü
2. Ba ,ms,z Federasyon
3. dari Ba ,ms,zl,k
4. Ekonomik Ba ,ms,zl,k

Bilim Kodu: 20

ABSTRACT

Master Thesis

**MADE REVISIONS IN THE LAW NO 3289 AFTER AUTONOMY
THE EFFECT TO RESTRUCTURING OF SPORT FEDERATION**

Hüseyin Gazi SÖNMEZ

Aksaray University
Graduate School of Institute of Social Sciences
Department of Physical Education and Sport

Supervisor : Doç.Dr.Melih SALMAN

A continuous change in the rapid developments in science and technology was established to meet the social needs of present public administration and operation of the central and local levels in the organization requires.

The delivery of sports public services are carried out in developed countries as a public service. There is no doubt that you have to fulfill the state's education, health, security etc. tasks have been in constant change and continues to be.

Many sports organizations as well as showing the change in the organization itself, such as the age of the country can take place depending on the political and economic system they have adopted are formed in parallel to the new requirements imposed.

Naturally, the modern world's economic and social change organizations and sports organizations are also affected in many ways. This influence and change manifests itself in the form of sports management and changes in relevant laws. What was done to determine whether the reflection of this research the law no 3289 and subsequent amendments adopted by sports federations.

This research data obtained by the survey was conducted using a Likert attitude scale models. In the work of the General Directorate of Sports and the Independent Federations constitutes staff. Surveys were filled out by hand and obtained subsequent to the given to the participants. Sports Federations to be independent of the survey process and before and after this process is composed of 23 questions to reveal changes in administrative economically.

Participants according to the obtained data of the majority, sports federations acceleration of administrative as things to be independent of the effect would be of sports services and activities, to have a huge range of consensus of the participants in that increase efficiency has been an important findings.

The data researchs analyzed with SPSS 13.0 statistical software. Personal information of the participants, and in order to assess their views on the question in the survey frequency and percentage analysis, the age of the respondents thought the questions for research, educational level and is changed according to the service in order to determine whether, Kruskal-Wallis Analysis of more than two groups used for comparison with the measured non-parametric data was performed.

According to the obtained results, sports is independent of the federation was facilitated by the sponsors of obtaining revenue from the financial aspect, unnecessary bureaucracy and the move away from red tape, it would be easier dissemination of sporting activities, important among the results obtained will bring faster and functional management.

2014, 60 Pages

Keywords

1. General Directorate of Sports
2. Independent Federation
3. Administrative Independence
4. Economical Independence

Science Code: 20

Ç NDEK LER

Özetí ..	i
Abstract...	ii
Ç NDEK LER	iii
Tablolar	iv
Önsöz	v

BÖLÜM I: G R .....í 1

BÖLÜM II: ALANYAZIN TARAMASI

2.1. ÖZERKL K KAVRAMIí .....í 3

2.1.1. Özerkli i Tan,m,í í í ..í í í í í .í í í í 3

2.1.2. Özerkli in Amac, ve Kapsam,í ..í í .í í í í 3

2.1.3. Özerklik artlar,í í í í í í í ..í í .í í í 5

2.1.4. Özerkli i Olu turan Unsurları í í ..í .í í í 6

2.1.5. dari Unsurları í í í í í í í í ..í .í í í 6

2.1.6. Mali Unsurları í í í í í í í í í í í í í 6

2.1.7. Yönetim ve Yönetimde Özerklik Kavramlar,.....7

2.1.8. Merkeziyetçi Yönetim.....7

2.1.9. Merkeziyetçi Yönetimin Yararlar,.....8

2.1.10.Merkeziyetçi Yönetimin Sak,ncalar,.....8

2.1.11.Baz, Avrupa Ülkelerinde Spor Te kilatlanmas,.....8

2.1.12.Türkiyeødeki Spor Federasyonlar, ...9

2.1.13.Spor Federasyonlar,nda Özerkle me Çal, malar,.....10

2.1.14.Spor Federasyonlar,n Özerkli i ve Özerk Spor Federasyonlar,

Çerçeve Statüí í í í í í í í í í í í í í ..í í 14

2.1.15. 3289 Say,l, Kanunda Yap,lan Enson De i ikliklerin Federasyonlara Etkisi..18

2.1.16.Kanun maddelerinde yap,lan di er de i ikliklerí í í í í í í í 18

BÖLÜM III: YÖNTEM 41

3.1. Ara t,rman,n Amac,.....	41
3.2. Ara t,rman,n Önemi.....	41
3.3. Problem Cümlesi.....	41
3.4. Ara t,rman,n Modeli	41
3.5.Ara t,rman,n Evren ve Örneklemi	42
3.6.Ölçme Arac,n,n Geli tirilmesi	42
3.7.Verilerin Toplanması,.....	42
3.8.Verilerin Analizi	42
BÖLÜM IV: BULGULAR	43
BÖLÜM V: TARTI MA.....	50
BÖLÜM VI: SONUÇ VE ÖNER LER.....	54
KAYNAKÇA	56

TABLÖLÄR L STES

Tablo 1. Kat,l,mc,lar,n Demografik Özelliklerine Göre Da ,l,m, ...	43
Tablo 2. Kat,l,mc,lar,n Önermelere Verdikleri Cevaplara Göre Da ,l,m,í í í í í ..	44
Tablo 3. Kat,l,mc,lar,n, Önermelere Verdikleri Cevaplar,n Cinsiyet ve Kurum Aç,s,ndan Anlaml,l,k Düzeyine Göre Da ,l,m, í í	49

ÖNSÖZ

Türkiye'de çeşitli dönemlerde spor yönetimi alanında daha etkili, daha hızlı, ve daha ekonomik bir yönetim sağlanması, ve faaliyetlerin daha iyi yürütülmesi amacıyla özerklikle ilgili bir takım çalışmalar yapılmış, ancak somut ilk adım futbolda atılmış, ve 17 Haziran 1992 tarihinde kabul edilen 3183 sayılı "Türkiye Futbol Federasyonu Kurulu ve Görevleri Hakkında Kanunla" TFF özerklik kazanarak GSGM bünyesinden ayrılmıştır.

Türkiye Futbol Federasyonunun özerklik statüsü kazanmasından yaklaşık 12 sene sonra 3182 sayılı, GSGM kanununa 04.03.2004 tarihinde 5105 sayılı kanun ile "özerklik" başlıklı ek madde-9 eklenmiş ve bazı kriterlerin kararlaştırılması, ve bu yönde talepte bulunulmasıyla federasyonların özerk hale getirilebileceği hükme bağlanmıştır. Bunun neticesinde Spor Genel Müdürlüğü bünyesinde yer alan 59 federasyondan 54'ü takip eden zaman dilimi içerisinde özerk bir statüye kavmuştur. Madde-9 uyarınca özerk federasyonların; organları, genel kurul tarafından seçilmeyle göreve gelen, her türlü kararları, kendi organları içerisinde alan, bütçesi genel kurul tarafından onaylanan ve ibra edilen özel hukuk hükümlerine tabi federasyonlar olarak ifade edildikleri görülmektedir.

Federasyonların özerklik süreci, 14 Temmuz 2004'te yayımlanarak yürürlüğe giren "Özerk Spor Federasyonları Çerçeve Statüsü" ile başlamıştır. Federasyonların genel kurulları, dâri ve mali anlamda özerklik kazanmasıyla bu özerklikli kullanacak temel yapılandırmanın federasyonun önemli unsuru olarak yapılandırılmıştır. Genel kurul, çerçeve statüyü esas alarak oluşturulacak olan ana statüsüyle tanımlanan prensiplere göre örgütlenme ve ilgili yasal dayanaklara bağlanmasıyla yetkilendirilmiştir.

Bu çerçevede özerklikli dâri ve Mali Özerklik olarak değerlendirilmiştir; É dâri Özerklik, federasyonların kendi kurulları, araçlarıyla serbestçe karar alabilmelerini, bu anlamda federasyon yönetimlerinin atama ile değil seçimle göreve gelmeleri ve herhangi bir kısıtlı ya da kuruluştan talimat, ya da onay, almaksızın karar alabilmelerini ifade etmektedir. É Mali Özerklik ise federasyonların ayrı mal varlığına sahip olabilmelerini ve kanunların öngördüğü esaslar çerçevesinde kendi organları tarafından kararları dayanarak harcama yapabilmeleri esasına dayanır.

Özerklik Sonras, 3289 Say,1, Kanunda Yap,lan De i ikliklerin, Spor Federasyonlar,n,n Yap,lanmas,na Etkisinin de erlendirildi i bu ara t,rmada, Spor Genel Müdürlü ü ve Ba ,ms,z Spor Federasyonlar,nda çal, an personelin görü leri do rultusunda cinsiyet ve kurum farkl,1,klar,na göre anlaml,1,k düzeyleri de erlendirilmi tir.

BÖLÜM 1

G R

Türkiye'de kamu hizmetlerinin genellikle yerine getirilmesinde kaynak israfı, verimsizlik, ve kalitesiz hizmet, bürokratik egemenlik gibi ekollerde kendini gösteren idari t,kan,kl,klar dikkat çekmektedir. Dolay,s,yla h,zl, bir de i imin ya and, , günümüz ortam,nda hizmetlerin ülke düzeyine en uygun biçimde sunulmas,n, sa layacak yeni bir yap,lanmaya ihtiyaç oldu u s,k s,k vurgulanmaktadır (Tortop, 1996).

Kamu hizmetlerinin amac,na uygun olarak verilmesi, verilen bu hizmeti yöneten kurum ve kurulu lara özerklik kazand,r,lmas,, ba ,ms,z bir bütçe ve tüzel ki ilik tan,nmas,yla olanak bulmu tur. Bu çerçevede genel yönetimin, kamu hizmet politikalar, ve merkezi planlama arac,l, ,yla, onun denetimi ve gözetimi alt,nda olmak ko uluyla ilgili hizmetlerin öYerinden Yönetim Kurulu lar,naö b,rak,lmas, ve yeterli bir özerklikle donat,lmas, ça da gereksinmelere uygun bir çözümdür (Tortop, 1996).

Teorik olarak kamu hizmetlerinde özerkli in sa lanabilmesi için hiçbir bask, olmaks,z,n organlar,n, olu turabilmeleri, serbestçe karar alabilmeleri ve ald,klar, kararlar, uygulama hakk,na sahip olmalar, gerekir. Di er bir ifadeyle, özerk kurulu lar,n merkezi yönetimin bask,s, olmaks,z,n gelir elde etme ve harcama yetkisine sahip olmalar, zorunlulu u vard,r (mamolu, 2002).

Türkiye'de ilk kez 1982 anayasas,nda beden e itimi ve spor ile ilgili olarak yasama 58. ve 59. maddelerinde gençlik ve sporla ilgili iki hüküm yer almaktadır. Gençli in korunmas, ba l,kl, ilk hüküm devlete, gençleri alkol dü künlü ü, uyu turucu madde, suç i leme, kumar gibi benzeri kötü al, kanl,klardan korumak için gerekli tedbirleri almakla, sporun geli tirilmesi ba l,kl, ikinci hüküm ise, her ya taki Türk vatanda ,n,n beden ve ruh sa l, ,n, geli tirecek tedbirleri almak ve sporun kitlelere yay,lmas,n, te vik etmek ve ba ar,l, sporcuyu korumak yükümlülüklerini vermi tir (Birdal, Aydemir,1992).

Türkiye'de beden e itimi ve sporla ilgili kurum ve kurulu lar tüm dünyada oldu u gibi verdikleri hizmet, faaliyet ve stratejileri do rultusunda Kamu Kurum ve Kurulu lar, ile Özel Spor Kurulu lar, olarak ikiye ayr,l,r (Do ar,1997).

Spor ile ilgili Kamu Kurum ve Kurulları arasında ilk olarak, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (indiki adıyla Spor Genel Müdürlüğü (SGM)) almaktadır. 21/5/1986 yılında kabul edilen 3289 sayılı kanun ile teklif ve görevleri belirlenen GSGM "Vatandaş ve okulda gençlerin fizik, moral güç ve yeteneklerini sağlayan beden eğitimi, oyun, cımnastik ve spor faaliyetlerini sevk ve idare etmek; gençlerin boş zamanlarında eğlendirilmesine ilişkin hizmetleri yürütmek, bilgi ve beceri kursları, düzenlemek, gençlerin kötü alışkanlıklardan korunması için gerekli tedbirleri almak" görevini yürütmektedir (Balçık,1999).

3289 sayılı Kanununun 18. maddesi ise bir yada birden fazla spor dalında faaliyetlerin sevk ve idaresini yürütmek amacıyla Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesinde Spor Federasyonları oluşturulmuştur. Spor örgütlenmesi ve hizmetlerin halka ulaştırılması, bir çok ülkede genellikle kamu hizmeti olarak yürütülmektedir. Kuşkusuz tarihi süreç içerisinde devletin yerine getirmek zorunda olduğu eğitim, sağlık, güvenlik vb. görevler sürekli devam içerisinde olmuştur. Birçok örgütte olduğu gibi spor örgütlerinde de kendini gösteren bu devam, ülkelerin benimsedikleri oldukları, siyasi ve ekonomik sistemlere bağlı olarak gerçekleşebildiği gibi çağın getirdiği yeni ihtiyaçlara paralel olarak da şekillenmektedir (Doğan,1997).

Doğal olarak modern dünyanın bütün ekonomik ve sosyal değişimleri spor örgütleri ve organizasyonları arasında da görülmektedir. Spor hizmetlerinin yürütülmesinde, Devletin yönlendirici, özendirici, destekleyici ve denetleyici olması gerektiği ortaya çıkmıştır. Bu koşullarda, spor hizmetlerini yerine getirmek gönüllülük esasına bağlı, sivil toplum örgütleri, merkezi idareden bağımsız olarak oluşturulmuş spor federasyonları, özel ve yerel yönetimlere terk edilmiştir. Dünyada spor örgütlenmesi ve spor hizmetleri çok çeşitlilik göstermesine karşılık, genelde birçok ortak yapılar bulunmaktadır (Mamolu,Çimen, 1999).

Spor, Avrupa Birliği ülkelerinin çoğunda devlet tarafından yönetilmemektedir. Devlet bu işlevini, altyapı, organizasyonları, düzenlemek ve spor ortamını hazırlamak suretiyle gerçekleştirmektedir. Dolayısıyla bu ülkeler spor ile ilgili örgütlenmelerini, bilimsel ve teknolojik gelişmeler, çağda yönetim anlayışı çerçevesinde özerkliği ön plana çıkaracak şekilde yapılandırmaktadırlar (Doğan, 1997).

Demokrasi anlayışının yerleşmesi geliştirmiş batılı ülkelerin spor yönetim sistemleri incelendiğinde, sporun yönetimi ve organizasyonu özerk spor federasyonları ve gönüllü birliklerin üzerinde olduğu görülmektedir (Çolakolu,2006).

BÖLÜM II

ALAN YAZIM TARAMASI

2.1. Özerklik Kavram,

2.1.1. Özerkli in Tanım:

Özerklik bir kişinin, bir topluluğun, kendi uyacağı, yasayacağı, kendisinin koymasını, olarak tanımlanmakta ve bu anlamda kurumun kendine özgü bir yasa, nın bulunması, üst makamların koydukları kurallara uyma yerine, kendi kendini yöneten bir kurulu olmasındır (Çolakoğlu, 2006:4).

Özerklik kavramı, kamu yönetimi açısından ele alındığında, kurulların kendi sorumlulukları altında ve ülke yararları doğrultusunda kendi hizmetlerini düzenleme haklarını anlatır. Merkezden yönetimin ve bürokratik çalınmaların gidermek veya azaltmak için düşünülen idari bir araç olan özerklik hem demokratik katılımla ilgili bir özellik olarak karşımıza çıkmakta hem de hizmetlerin aksatılmasını ve yürütmenin geciktirilmesine yol açan yetkilerin tek elde toplanması, kararların üst düzey merkezi organlar tarafından alındığı kurumlar yerine, yürütmede sürat, etkinlik ve verimlilik sağlayan uygulamaların yönetimde söz sahibi oldukları, daha serbest ve esnek hareket edebilen kurumlar, esas alan temel özellik olarak bahsedilmektedir (Çolakoğlu, 2006:4).

Özerk yönetim; örgütlerin yasalarla belirlenen sınırlar çerçevesinde, faaliyetlerinin önemli bir bölümünü, kendi sorumlulukları altında ve halkın çıkarları doğrultusunda düzenleme, yönetme hak ve imkânını anlatmaktadır (Devecioğlu, Çoban 2002).

2.1.2. Özerkli in Amacı ve Kapsamı,

Özerklik, hizmetlerin çabuk, basit, ekonomik ve daha iyi yürütülmesini sağlamak için tanımlanan bir araçtır. Gerçekten özerklik, hizmetlerin basit, etkin ve ekonomik görülmesini sağlayabilir. Dolayısıyla, özerkliğin gecikmeleri önleyebileceği, kurumların zarar görmesini engelleyeceği bu nedenle de, karar etmelerini sağlayabileceğini belirtmektedir. Diğer yandan, politik baskı ve müdahaleleri önleme, gereksiz personel ve malzeme kullanılmaması engel olma konularında da etkili olacaktır, düşünülmektedir (Erturan, mamolu, 2006).

Spor Yönetimi açısından Özerklik kavramının amaçları, aşağıdaki gibi açıklanabilir;

• Merkezi yönetimin ve bürokrasinin sportif etkinlikler üzerindeki etkilerini, yok etmek veya azaltmak,

• Spor organizasyonları, açısından yürütmenin gecikmemesi ve hizmetlerin aksamaması,,

• Ülke çabaları, doğrultusunda ilgili kuruluşların ülke çabaları, doğrultusunda çalışması,,

• İnde uzman kişilerin görüşlerinin yansıtılması, ve isabetli kararlar alınması,,

• Olimpik anlamda sporun birleştirici rolünü ortaya koymak,

• Spor yapma bilincini artırarak, insanların spora seyrinci kalmadan aktif spor yapmasını, amaçlanmaktadır.

Özerkliğin kapsamı, anayasa ve kanunlarla çizilen sınırlar içinde kalmak zorunda olup, özerklik çerçevesinde tanıyan yetkilerin kötü amaçlarla kullanılmaması, gerekmektedir (Erturan, mamolu, 2006).

Kuruluşların kendi hizmetlerini bizzat kendilerinin düzenleme haklarını, içeren bir yönetim ilkesi olan özerkliğin ilk şartı; bu kuruluşların karar alma ve uygulama hakkına ve yetkisine sahip olmalarıdır. Özerk bir kuruluş kesin kararlar alabilmelidir. Bu kuruluşların aldığı kararlar, üst makamların ön iznine veya onayına bağlı olmamalıdır. Dolayısıyla, alınan bir karar üst makamın onayına sunulursa gerçek anlamda bir özerklikten söz etmek mümkün değildir. Birimlerin ve personelin idari bağımsızlığı, merkezi yönetimin atama ve azletme yetkisinin olmayışı, genel olarak kendi içinde seçim uygulaması, kurum faaliyetlerinin kendi organları tarafından, siyasi iktidarın ve özel çabaların müdahalesi olmadan yönetilmesi özerklikte en önemli unsurlar olarak görülmektedir. Bu nedenle, kurumlar merkezi idarenin yersiz ve gereksiz etki ve müdahalelerinden uzak olmalıdır. Merkezi idare veya üst makamlar özerk kuruluşların personelini görevden alma veya istene göre atamak yetkisine sahip bulunursa, özerk kuruluşlar merkezi idarenin bir tür yetkilisine sahip yürütme organı, durumuna düşebilirler. Ayrıca özerklik için, serbestçe seçilen üyelerden oluşan bir yönetim organının olması, gereklidir. Dolayısıyla, özerk yönetimlerin yönetsel yapılarının kendilerince oluşturulması, öngörülmektedir. Yeterli mali imkânların mevcut olması, gereklidir. Özerk kurumların merkezi idare tarafından kendilerine tanıyan yetki ve görevleri gerektiği şekilde yerine getirebilmeleri için yeterli ekonomik olanaklara sahip olmaları, zorunludur. Maddi imkânlar olmadan verimli bir çalışma yapılamadığı gibi özerklikte tehlikeye düşer. Bu

nedenle kurumlar kendilerine yeterli mali imkânlar sağlandı, ölçüde özerk sayılırlar (Devecio lu,Çoban 2002).

Özerkli in boyutlar, ülkede ki anayasa ve yasalar, n çizdi i s,n,rlar içinde kal,r. Yasalar, olumsuz yorumlayarak, ülke ç,karlar,na ters kararlar almak ve bu do rultuda uygulamalar yapmak özerkle ba da mamaktad,r. Dolay,s,yla, özerklikteki amaç hizmetlerin daha iyi yürütülmesidir. Bu nedenle, hizmetler daha iyi yürütülsün diye baz, kurumlara özerklik tan,nm, t,r. Özerkli in amac,, ki ilere ki isel ç,karlar sa lamak ve ayr,cal,klar tan,mak de ildir. Karar alma serbestîsinin ve serbestçe yönetim organlar, olu turma yetkisinin tan,nmas,nda temel amaç hizmete yöneliktir. Hizmetler böyle daha iyi yürütülece i için özerklik söz konusudur. Özerklik yukar,da belirtilen çerçeve d, nda kullan,l,rsa, özerklikten beklenen yararlar sa lanamaz. (Devecio lu,Çoban 2002).

2.1.3. Özerklik artlar,

Özerk bir kurulu kesin kararlar alabilmelidir. Bu kurulu lar, n ald,klar, kararlar üst makamlar, n ön iznine ve onay,na ba l, olmamal,d,r. Gerçek bir özerklikten söz edebilmek için kurulu un yönetimine bu karar serbestli inin tan,nm, olmas, gereklidir. Al,nan bir karar üst makam, n onay,na sunulursa gerçek anlamda bir özerklikten söz etmek mümkün de ildir. Karar alacak makamlar hiçbir bask, olmaks,z, n karar organlar, n, olu turmal,d,rlar. Karar alma özgürlü ünün gerçekleşmesi, karar organlar, n, n serbestli ine ba l,d,r. Durumu anlama, sorunu saptama ve tan,mlama, seçenekler bulma ve de erlendirme, en uygun seçene i seçme ve uygulama sürecinden olu an karar alma, gerek yönetsel ve gerekse örgütsel eylemin oda ,n, olu turur (Devecio lu,Çoban 2002).

Özerk bir yönetimin organlar, seçimle i ba ,na gelmelidir. Karar alacak makamlar hiçbir bask, olmaks,z, n karar organlar, n, olu turmal,d,rlar. Serbestçe seçilen üyelerden olu an bir yönetim organ, n, n olmas, gereklidir. İlgili kurumlar, n idari özerkli in yan, s,ra mali özerkli inde de merkezi idarenin bask,s, olmaks,z, n harcama yapmaya yetkili olmalar, gereklidir. Kurumlar, n, merkezi idare taraf,ndan kendilerine tan,nan yetki ve görevleri gerekti i ekilde yerine getirebilmeleri için yeterli ekonomik olanaklara sahip olmalar, zorunludur. Parasal imkânlar olmadan hiçbir çal, ma yap,lamaz ve özerklikte istenen düzeyde olmaz. Bu nedenle, kurumlar kendilerine yeterli mali imkânlar sağlandı, ölçüde özerk sayılırlar. Özerklik verilen kurulu lar, mali kaynaklar, n, kendi ihtiyaçlar,na göre ayarlayabilmeli ve gerekli harcamalar, n, üst makamlar, n izni olmadan yapabilmelidir. Bu

kurulların kendi mali kaynakları da olması gereklidir. Kendi mal kaynakları olması, veya mali kaynak bulma çabaları, kurumların verimli yönetilmesi ve mevcut kaynakların ekonomik kullanılması da gündeme getirmektedir (Serarslan,1989).

Özerkli in kurumsal bir yapı ve yönetim tekni ini biçimleyen idari ve yasal bir çerçeve olduğu ve yine yapıları yasalar çerçevesinde ilerlemeyi gerektirdi ini söylemek mümkündür.

Bu bakımdan kurumlar açısından özerklik iki şekilde incelenebilir;

a) İdari Özerklik

Özerk kurulların kendi organları, araçları, ile serbest olarak karar alabilmelerini ifade etmektedir. Buna göre bir kurumda yönetimin atama ile değil de seçimle ilgilenebilmesi özerkli in bir ön koşulu olarak kabul edilebilir.

b) Mali Özerklik

Özerk kurulların ayrı malvarlığına sahip olabilmelerini ve kanunların öngördüğü esaslar çerçevesinde kendi organları tarafından kararlar alınarak harcama yapabilmelerini öngörmektedir. Mali özerklik; bir kamu tüzel kişisinin kendi kaynaklarından serbestçe yararlanarak kendi harcamalarını yönetmesi durumudur.

Günümüzde temel ilkeleri aynı olmakla beraber her toplum, hatta her müteebbis, özerklik kavramını kendi örf gelenek, milli amaç, siyasi tercih ve sosyal ihtiyaçları açısından kendi kamu yönetiminin gelişmesi yönünde geliştirmiştir. Diğer bir anlatımla, her ülkeye ve idareye uyabilecek tek tip bir özerklik formülü bulunmamaktadır. Bu bağlamda, temel ilkelerde anlaşılabilir önem arz etmektedir (Aydın, 2009).

2.1.4. Özerkli İhtisari Unsurlar

Özerk Yönetim; örgütlerin yasalarla belirlenen sınırlar çerçevesinde, faaliyetlerinin önemli bir bölümünü, kendi sorumlulukları, altlarında ve halkın çıkarları doğrultusunda düzenleme, yönetme hak ve imkânını anlatmaktadır. Kurum ya da kurulların özerk yönetim anlayışları ve uygulamaları idari ve mali etmenler yönünden ele almakta yararlıdır (Serarslan,1989).

2.1.5. İdari Unsurlar

2.1.6. Mali Unsurlar

Özerklik verilen kurullar, mali kaynaklar, kendi ihtiyaçlarına göre ayarlayabilmeli ve gerekli harcamalar, üst makamların izni olmadan yapabilmelidir. Yalnızca devletin verdiği yardımlarla yönetilen kurullar, çalışmalarını, genelinde tam bir serbestliğe sahip değildirler. Böyle durumlarda, çalışmaların kapsamı, merkezin verdiği yardımlarla büyük ölçüde sınırlanır. Özerk kurullar, karar alma ve aldıkları kararlar, uygulama hakkında sahiptirler. Karar alacak makamlar, hiçbir baskı, olmaksızın karar organları, olabilirler. Karar alma özgürlüğünün gerçekleşmesi, karar organlarının serbestçe olumuna bağlıdır. Özerklik için yalnızca Özerk kurulların serbestçe olmaları, veya seçtikleri organlar tarafından karar alma hakkında sahip olmaları, yeterli değildir. Bunların mali özerkliğinin de yani harcamalarında da merkezi idarenin baskısı, olmaksızın harcama yapmaya yetkili olmaları, gereklidir. Özerk yönetimlerin kendi yetkileri içinde serbestçe kullanabilecekleri, yeterli kaynaklara kavuşturulması, ve bu kaynakların yasal ve anayasal sorumluluklarına orantılı olması, gerekmektedir. (Çolakolu,2006:7).

2.1.7. Yönetim ve Yönetimde Özerklik Kavramları,

Yönetim kavramı, birden çok anlama sahiptir. Teşkilat, idari faaliyetler, sevk ve idare yönetimle aynı anlamda kullanılan kavramlardır. Değişik yaklaşımlara göre birçok yönetim tanımları yapılmıştır. Bütün bu yaklaşımların ortak noktası, yönetim, diğer kişilerin çabalarıyla amaçlarına ulaşması, ve gerçekleştirilmesi sürecidir. Belirli bir amaç, gerçekleştirilmesi için bireylerin işbirliği yapmalarıdır. Bu anlamda yönetim, teşkilatlanmanın yanı sıra, teşkilatın işlevlerini sağlayacak her türlü yönetsel etkinlikleri, kaynakların bir araya getirilmesini, eğitilmesini, izlenecek yöntem ve denetimi içerir. Yönetim, toplumsal ihtiyaçların bir kesimini karşılamak üzere kurulan bir teşkilatta, önceden belirlenmiş amaçları gerçekleştirecek işleri yapmak için, bir araya getirilen insan gücünü ve diğer kaynakları, teşkilatlandırılarak eğitilerek eyleme geçirme sürecidir. Yönetim, belirli amaçlara ulaşabilmek için insanlara iş yaptırabilmek, onların yaptıkları işlerde işbirliğini gerçekleştirebilme ve koordinasyonu sağlamak faaliyetidir (Birdal,Aydemir, 1992).

Spor Yönetimi, sportif hizmetleri önceden belirlenen hedeflere ulaştırmak için, mevcut insan kaynaklarının bu hedefler doğrultusunda en etkili ve verimli olarak kullanılmasını sağlamaktır (Doğan,1997).

2.1.8. Merkeziyetçi Yönetim

Merkeziyetçi bir tekilatlanmada, kamu hizmet ve faaliyetlerinin tek merkezden görülmesi, kamu gücünün tamamen bir merkezde toplanması, esasına dayanmaktadır. Yönetim hizmetlerinin merkezde toplanması, bu hizmetlerin merkez ve merkezin hiyerarşisi içinde yer alan tekilatlarca yürütülmesidir. Merkeziyetçi yönetim; bir ülkede merkez memurların, daha geniş yetkilere sahip olduğu ve alt kademelerin yetkilerinin ve takdir haklarının azaldığı, bir yönetimdir (Tortop,1978).

2.1.9. Merkeziyetçi Yönetimin Yararları,

Merkeziyetçi Yönetim, devlet yönetiminde birliği ve hizmetlerin eşit düzeyde ülkeye yayılmasıdır. Kamu hizmetlerinin verimli bir şekilde yürütülmesi için gereken uzmanlık ve mali imkânlar merkezi yönetim ile daha kolay sağlanabilir. Hizmetlerin maliyetini azaltır, memurların tarafsızlığını sağlar ve halkın vergi yükünü hafifletir. Devleti güçlendirir, siyasi kudretin genişlemesine ve kuvvetlenmesine imkân verir. Kararlar daha hızlı verilebilir. Yönetim maliyetini azaltır. Ülkeyi ilgilendiren büyük, önemli ve türlü seçenekler arasında, bir tercih gerektiren kararlar alınmasında yararlıdır (Birdal,Aydemir,1992).

2.1.10. Merkezi Yönetimin Sakıncaları,

Halkın yönetime katılması, sorumluların daraltılması ve merkezde siyasi gücü elinde bulunduranlar, kendi seçim çevrelerine kamu hizmetlerinin dağıtımında ayrıcalıklanabilirler. Zaman israfına sebep olur, bürokratik rutinleri artırır, kişisel kapasiteleri kıstlar, sorumluluk hissini azaltır ve çoğunlukla kimse tarafından onaylanmayan kararlar alınmasına sebep olur. Kentsiyeciliği artırır, siyasi nüfus ve baskılar kamu hizmetlerinin masraflarının adil dağıtımına engel olabilir ve merkezdeki memur kadrolarının artmasına sebep olur (Birdal,Aydemir,1992).

2.1.11. Bazı Avrupa Ülkelerinde Spor Tekilatlanması,

Almanya:

Almanya'da sporun kendi idaresi ile kamu idaresi tamamiyle etkileşim halindedir. Özerk spor örgütleri faaliyetlerini başlıca sorumlusu olup devletten pek çok konuda destek almaktadırlar. Federal Hükümette İçişleri Bakanlığı, spor olaylarının devlet nezdinde en büyük sorumlusudur ve spor alanıyla ilgisi olan her türlü devlet otoritesiyle sorumluluğu

payla maktadır. Devletin spordaki temel rolü spora destek sa lamaktadır. Bunun için Federal ç i leri Bakanl ı, n yüksek performans merkezlerinin in as,, en iyi antrenörlerin görevlendirilmesi, idman ve merkezi programlar haz,rlamaö gibi güncel ç al, malar, örnek gösterilebilir. Devlet ayr,ca spor bilimleri alan,ndaki projelerin bir k,sm,na sponsorluk yapmakta ve sporun, i yerinde, silahl, kuvvetlerde, rehabilitasyon merkezlerinde, vb. alanlarda uygulanmas, için finansal destek vermektedir (Çolako lu,2006:17).

ngiltere:

ngiltereöde bireysel sporlar, fonksiyonlar, kurallar, çizmek, aktiviteleri gerçeikle tirmek, üyeleri düzenlemek ve milli tak,malar, seçip ç al, t,rnak olan 400ün üstünde ba ,ms,z federasyon ve yönetim organ, taraf,ndan yürütülür. Spor Konseylerinden destek alan yönetim organlar,ndan, gençler için önerileri de içeren 4 y,ll,k kalk,nma planlar, istenir. Yürüyü , bisiklet gibi daha informal fiziksel rekreasyona kat,lanlar, temsil eden organizasyonlar da mevcuttur. Federasyonlarda Yönetim Kurullar, ve görevliler, birle mi üye kulüplerin yerel, bölgesel ve ülke temsilcileri taraf,ndan seçilmektedir. ngiliz sporunda yönetim organlar,n,n (federasyonlar,n) ücretsiz ç al, an gönüllülerden olu mas, çok yayg,nd,r. ngiltereöde ulusal federasyonlar,n ço unun vergi ve s,n,f formlar,na tabi olmamas, kayda de er bir farklıkt,r (Çolako lu,2006).

Fransa:

Fransa Milli Olimpiyat ve Spor Komitesiöni (CNOSF) ise sporun ülkedeki ba ,ms,z temsilcisidir. Pek çok ülkeden farklı olarak Milli Olimpiyat Komitesi ve bir spor birli ini tek bir çat,ya toplayan CNOSF kendisine ba l, 100öe yak,n organizasyonu ile Fransaöde IOCöyi temsil ederek Olimpiyat Anayasas,ö,n yükümlülüklerine uyar. CNOSF özerk yap,s, dahilinde Olimpiyatlarla ilgili her türlü görev ve sorumlulu un d, ,nda, Fransaöde spora katkı sa layacak pek çok ç al, may, da sürdürmektedir. 1945'te devletin, spor federasyonlar,n,, kendi yöntemlerinin uygulamas,n, organize etmek ve geli tirmekle yetkili k,lm, , bu yetki, öspor hareketiniö olu turan federasyonlar,n özerkli ine do ru bir ad,m niteli ini ta ,m, t,r (Çolako lu,2006).

2.1.12. Türkiyeödeki Spor Federasyonlar,

SGM (eski ad, ile Gençlik ve Spor Genel Müdürlü ü), bünyesindeki spor bran lar,n, federasyonlar arac,l, yla yönetilir. Temsil ettikleri spor dal, ya da dallar,n,n en yetkin kurulu lar, olan Spor Federasyonlar, Spor Genel Müdürlü ü Merkez Te kilat, içinde Ana

Hizmet Birimi olarak Bakanlık şeklinde yer almaktadırlar. Federasyon başkanlar, fahridir ve seçimle göreve gelirler (Resmi Gazete,1986:8).

En son yürürlüğe giren ve 6871 sayılı, Spor Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunla, daha önce özerk olarak nitelendirilen Federasyonlar, isim ve niteliği, 29/3/2011 tarihli ve 6215 sayılı, Kanunun 10 uncu maddesiyle öBaşkanlık olarak değiştirilmiştir (Resmi Gazete, 2010:14).

2.1.13. Spor Federasyonlarında Özerkleme Çalışmaları:

Türk Spor Teşkilatlanmasının tarihi sürecine bakıldığında, yapısal değişiklikler ve başkanlık bulundukları otorite açısından sürekli değişimle görülmektedir. TC ile başlayan sporda yönetsel örgütlenmenin başlangıcı, federasyonlara kendi kararlar, verme ve mal varlıklar, oluşturulmasıdır, ancak dönemin siyasi ve ekonomik şartlar bu başlangıcı yapının yerini bir devlet otoritesine bırakmasıyla sonuçlanmıştır. Tam merkezi bir yönetim anlayışının hakim olduğu, 3530 sayılı, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Kanununun, 1938 yılında yürürlüğe girmesiyle, sporun genel yönetim yapısında büyük bir değişimle, spor federasyonları da bu kanunla birlikte faaliyetlerini sürdürmeye başlamışlardır. Bu geçiş döneminde federasyonların yaşı, oldu en olumlu değişim, önceleri federasyon başkanları seçimle başına gelmelerine karşın, kabul edilen yasayla birlikte federasyon başkanları, Genel Müdürün teklifi ve Gençlik ve Spordan Sorumlu Devlet Bakanının onayıyla atanmaya başlamış, ile yaşam, (Doğan, 1997).

Bu durum spor çevrelerince yıllarca tartışılan ve değişimi için üzerinde sıklıkla durulan bir konu haline gelmiş, 1969'da hazırlanan kanun tasarıları başkanlık seçimle başına gelmelerini öngörürken, 1971 yılında çıkan yasa tasarısı mevcut durumun devam, yönünde görüş bildirmiştir. 1986 yılında kabul edilen 3289 sayılı, yasada yapılan bir değişikliklerle Federasyon Başkanları, kendi spor dallarının temsilcileri tarafından gösterilen üç aday arasından Milli Eğitim ve Gençlik ve Spor Bakanı tarafından atanır hükmüne yer verilmiş ve bu durum 1993 yılına dek devam etmiştir. Spor federasyonları ile ilgili değişiklikleri öngören bu tasarılar, devletin sporu yönetmesinde ki merkeziyetçi eğilimlerin baskısı, siyasi ve bürokratik kadroların bu tür ksmi de olsa demokratikleme çabalarına müsaade etmemişlerdir. Bu tasarılar uygulamaya geçirilmemiş olsalar da Türk spor yönetiminde demokratik bir anlayışın uygulanmasına yönelik gelişmeler olarak değerlendirilmelidir (Doğan,1997).

Federasyon Başkanları'nın seçim sistemiyle başarı gelmelerini özerklik adına atılması, önemli adımlardan biri olarak kabul etmek mümkündür. Zira özerklik'in temel taşlarından biri başarı yönetimidir. Bugün seçilen başkanlar, uluslararası, büyük organizasyonların Türkiye'de yapılması, ve yurtdışına gidilmesi gereken organizasyonların daha önceden yıllık faaliyet programlarında göstermek ve Genel Müdürlük onayından geçirmek zorunda olsalar da, bu öyar-özerk görünümlü dahi, spor branşlarında kendi federatif yapıları, oluşturmak üzere en küçük birimler olan spor kulüplerine az da olsa bir söz hakkı tanınmaktadır (Erturan,2003).

Spor federasyonlarına yardım, bir diler olumlu de i imde 3289 sayılı kanunun 15. maddesiyle kabul edilen Federasyonlar Fonudur. Buna göre; Federasyon faaliyetlerinde sürat ve verimli i artırmak amacıyla bir Devlet bankası, nezrinde, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün emrinde Federasyonlar Fonu kurulur. Çe itli sponsorlar, kurslar ve di er özel gelirleri içeren bu fon, Muhasebe-i Umumiye ve Devlet hane Kanunları ile Sayı, tay denetimine tabi de ildir. Bu noktadan hareketle mali özerklik in ökendi gelirini oluşturma ve yönetmeö ön artıma uygun bir adımla, n, söylemek mümkündür (Do ar, 1997).

Mali özerklik konusu dikkate alın, nda federasyonlara getirilen önemli de i imlerden biri de 04.03.2004 tarihinde 3289 sayılı kanunun 5105 sayılı Kanunla de i ik Ek 3. maddesine dayanarak ç, karılan Sponsorluk Yönetmeli i ö dir. Bu yönetmeli in yürürlü e girmesiyle spor sponsorlukları, özel ve tüzel ki iler için öncesine göre daha cazip hale gelmiştir. Dolayısıyla federasyonlar kendi kaynakları, oluştururken alacakları, aynı ya da nakdi yardımları için yasal bir düzenlemeye kavu mu tur (Erturan, mamolu, 2006).

Federasyonların özerk bir yapıda te kilatlanması, n, salamak amacıyla yapılan önemli bir de i iklik de, belirlenen miktara kadar federasyonların satılması lemlerini kendi bünyeleri içinde yapma yetkisine kavu turulmaları, ve yurt içinde yapılan her türlü faaliyetler ile ilgili hizmetlerin yerine getirilmesinde ita amirli i yetkisinin verilmesidir. Bu düzenleme ile Genel Müdürlüğün onayına ba lı olarak yürütülen bir k, s, m idari ve mali hizmetlerin federasyonlarca yerine getirilmesi salanmakta, bürokratik i lemler azaltılmaktadır (Erturan, mamolu, 2006).

Yabancı tüm bu de i imlerin d, nda özerklik, uzun yıllar boyunca spor çevrelerinde çe itli ekillerde önemi vurgulanan, ihtiyacı, n alt, çizilen bir olgu olarak kar m, za ç, kmaktadır. Örne in; federasyonlarda özerk bir yapıya geçi adına, Soysal; 1989 yılında

A.S.K.Konunun düzenledi i öSporda Devletin Yeriö konulu panelde öfederasyonlar,n federe birimler olmadan olu amayaca ,n,, kuvvetini yukar,dan, hatta kanundan dahi alamayaca ,n,, federasyonun birkaç kulübün bir araya gelip bir tak,m yetkilerini devrederek kendi iradeleri ile yönetilmeye karar vermeleri sonucu kurulaca ,n,ö ifade etmi ve sa l,kl, bir yap, için öncelikle spor kulüplerinin yap,s,nda de i ikli e gidilmesinin alt,n, çizmi tir. 1990 y,l, Spor uras, Ön Komisyon Raporlar,nda öSpor federasyonlar, özerk olmal,d,rö önerisine yer verilmi , 1997öde dönemin Spordan Sorumlu Devlet Bakan, Yücel SEÇK NER, 55. Hükümet Program,nda öspor federasyonlar,, hiç kimsenin üzerinde etkili olamayaca , spor adamlar, ile kulüp temsilcilerinden olu an ve kendi dinami i içinde özerk bir yap,ya kavu turulacakt,rö ifadesini kullanm, t,r (Erturan,2003).

1996ö2000 y,llar,n, kapsayan 7. Be Y,ll,k Kalk,nma Plan,nda Sa l,k reformlar,na dahil edilen Beden E itimi ve Sporda planlanan kalk,nma ödevletin a ,rl, ,n,n azalt,lmas,, özel kesimin katk,s,n,n art,r,lmas, ve tesislerin rasyonel kullan,m,ö eklinde belirtilmi tir. 1999 y,l,na gelindi inde ise spor te kilat,nda özerklik, Spor uras,önda tekrar gündeme gelmi , Ön Haz,rl,k Komisyonu Raporlar,nda federasyonlar,n mevcut sorunlar, u ekilde tespit edilmi tir;

1-Federasyonlar mali ve yönetim kararlar,nda yeterince özgür de illerdir.

2-Futbol federasyonu örne inde oldu u gibi altyap, haz,rlanmadan özerkli e geçmek sorunlar yaratm, t,r.

3-Yayg,n, zevk ve sa l,k için yap,lan ve yar, ma amaçl, olmayan faaliyetlere önem verilmemektedir.

Bahsedilen sorunlara çözümler getirmek üzere de ad, geçen raporda baz, öneriler sunulmu tur. Önerilerin 2. maddesi federasyonlar,n özerkli i ile ilgilidir.

Buna göre;

- Federasyonlar,n yap,lanmas,nda hedef özerkle medir. Günümüz artlar,nda tüm federasyonlar,n mali olarak ihtiyac, olan para kaynaklar,n,n tamam,n,n kendisinin temin etmesi söz konusu olamayaca , için kamu hizmeti yapan federasyonlar özerk olmalar,na ra men kamu kaynaklar,ndan aynı ve nakdi yard,m alabilmelidirler.

- Federasyonlar aktif sporcu oran,nda temsil edilen kulüplerden olu turulan genel kurullar, taraf,ndan seçilmeli bu seçimlerde Federasyon Ba kan, ve Yönetim Kurulu listesi

birlikte de erlendirilmelidir. Federasyonlar,n tamam,na (Futbol dahil) çal, ma esaslar, ortak bir kanunla tüzel ki ilik kazand,r,lmal,d,r.

- Federasyonlar,n bünyesinde kendi iç denetimini sa layan ve genel kurullar,nca seçilen tahkim, denetleme ve disiplin kurullar, olu turulmal,d,r.

- Federasyonlar kamu kaynaklar,ndan ald,klar, deste i daha çok altyap, çal, malar,na yönlendirilmelidir.

- Federasyonlar,n çal, ma esaslar,n, belirleyen kanunda, genel kurulun ola anüstü toplant,ya ça r,lmas, ve genel kurul üyelerinin tespiti hususlar, realist bir ekilde belirtilmelidir. Mevcut futbol kanunundaki delege seçimi ve ola anüstü genel kurul toplayabilme sorunlar, da çözümlenmi olacakt,r.

- Federasyonlar idari ve mali aç,dan, Müste arl, ,n gözetim ve denetimine tabi olmal,d,r,lar.

- Federasyon Ba kanl,klar,nda yüksek tahsil ve yabanc, dil yeterlili i art, aranmal,d,r.

- Federasyon Yönetim Kurullar, bran lar,n ihtiyac, do rultusunda de i ik say,larda yap,lanabilmeli, bu say,larda 9621 gibi asgari ve azami s,n,rlar, olmal,d,r (G.S.G.M.,2004:8).

Dönemin Spordan Sorumlu Devlet Bakan, Fikret Ünlü'nün de öEn büyük hedefimiz sporda özerkliktir. Ancak bu çal, may, sa lam temeller üzerine oturtmam,z gerekiyorö ifadesiyle alt,n, çizdi i özerkle me 1999 y,l, Federasyon Ba kanlar, Toplant,s,nda da gündeme getirilmi ve pek çok Federasyon Ba kan, özerkli in, sa lam bir yasal alt yap, olu turulduktan sonra, kademeli bir ekilde, federasyonlar,n sahip olduklar, bran lar,n yayg,nl,klar, göz önüne al,narak ve belli bir süre GSGMøden ayni ve nakdi yard,m almalar, art,yla hayata geçirilmesi zorunlu bir yönetim ekli oldu u konusunda görü bildirmi lerdir. Bir sonraki hükümette de durum de i memi , yap,lan federasyon ba kanlar, toplant,s,nda ba kanlar; özerkle menin gerekli oldu u üzerinde görü birli ine varm, lar, özerkle me konusunda k,staslar,n belirlenmesi, baz, federasyonlar,n özerklik projesinden ayr, tutulmas, gerekti i (engelliler federasyonlar,) gibi konularda fikir sunmu lard,r. (Erturan, 2003:18).

Türk sporunda özerklik ad,na ya anan en önemli geli me hiç ku kusuz öTürkiye Futbol Federasyonununö özerkli idir. 28 May,s 1985 tarihinde Profesyonel futbolun mali ve idari aç,dan özerk hale gelmesi ve amatör futbolun da ça da seviyeye yükseltilmesi amac,yla, haz,rılanm, olan "T.F.F. kurulu Kanunu" tasar,s, T.B.M.M.øne teklif edilm i ancak yürürlü e girme imkân, bulmadan spor tarihine bir belgesel çaba olarak geçen

önerilerden birisi olarak hazırlanan kanun tasarılarında; profesyonel futbola yasal dayanak hazırlanması, yanında, futbol federasyonlarının yönetimine yeni bir ekil verilmesi istenerek yeni bir yapılandırma içerisinde T.F.F. kurulması, planlanmıştır (Devecioğlu, Çoban,2002).

Türkiye Futbol Federasyonunun, tam anlamıyla demokratik ve özerk bir yapıya kavuşturulması, amatör futbolun da T.F.F. yönetimine devredilerek Türk futbolunun iki başlıktan kurtarılması, Merkez Hakem Kurulu ile ilgili bir teklifin kabulüne yer verilmesi, kulüplerin futbol ile ilgili televizyon radyo, basılı yaygın ve reklâm konularında, ticari ve mali haklarının düzenlenmesi ve eksikliklerin giderilmesi amacıyla hazırlanan, 3813 Sayılı, "Türkiye Futbol Federasyonu Kurulu ve Görevleri Hakkındaki Kanun" 17.06.1992 tarihinde kabul edilerek 3.7.1992 gün ve 21273 sayılı, Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren bu kanunla, T.F.F.'nin özerkliği tam anlamıyla ve açık olarak tanımlanmıştır (Devecioğlu, Çoban,2002:12).

Özerkliğin T.F.F için iyileştirilmeye yönelik çalışmaların sahne olan bir yönetim ekli olduğu söylemek mümkündür. 17.6.1992 tarihli ve 3813 sayılı, "Türkiye Futbol Federasyonu Kurulu ve Görevleri Hakkındaki Kanun"un bazı maddeleri 14.04.2000 tarihinde kabul edilerek 20.4.2000 gün ve 24026 sayılı, Resmi gazetedeki yayımlanarak yürürlüğe giren 4563 sayılı kanunla değiştirilmiştir (Devecioğlu, Çoban,2002).

2.1.14. Spor Federasyonlarının Özerkliği ve Özerk Spor Federasyonları,

Çerçeve Statüsü:

Günümüzde birçok federasyon, 04.03.2004 Tarihli ve 5105 Sayılı, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün Teklif ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Dair Kanun'un ilgili maddelerine dayanarak özerklik kazanmışlardır. Bu kanuna göre federasyonların özerkliğine ilişkin bazı maddeleri aşağıdaki gibidir: Federasyonlara, talepte bulunmaları durumunda Merkez Danışma Kurulunun uygun görüşü, Genel Müdürlüğün başlıca olduğu Bakanlık teklifi ve Bakanlık onayı ile idarî ve malî özerklik verilebilir ve federasyonun kuruluşa ilişkin kararları, Resmî Gazetede yayımlanması ile tüzel kişilik kazanır (5105 Sayılı, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün Teklif ve Görevleri Hakkında Kanun Ek Madde-9).

Özerklikte aşağıdaki kriterler göz önünde bulundurulur:

a) Faal sporcu sayısı,

- b) Faal kulüp say,s,
- c) Spor dal,n,n ülkemiz veya dünyadaki yayg,nl,g, ve gelişme potansiyeli
- d) Gelirlerinin giderlerini kar ,layabilme yeterlili i
- e) Spor dal,n,n olimpik olup olmad, ,

Federasyon veya ba l, kulüplerin tesis durumu (G.S.G.M.,2004:12).

Özerkli i onanan federasyon, haz,rlayaca , ana statü ve buna ba l, talimatlara göre genel kurulunu ve yetkilendirece i di er organlar,n,n olu umunu, görev ve yetkilerini belirler. Özerk federasyonlar, uluslararası, federasyonlar,n öngördü ü kurullar, olu turmak zorundadır (G.S.G.M.,2004:11).

Özerk federasyonlar,n; Genel Kurullar,n,n toplanmas, ve çal,smalar,na ili kin usul ve esaslar ile kimlerin oy kullanabilece i ve Tahkim Kurulu ile ili kileri Genel Müdürlükçe düzenlenecek çerçeve statü ile belirlenir. Özerk federasyonlarca haz,rlanacak ana statü, çerçeve statüye ayk,r, olamaz (G.S.G.M.,2004:12).

Çerçeve Statü; Türkiye Futbol Federasyonu d ,ndaki özerk spor federasyonlar,n,n genel kurulunu, Yönetim Kurulu ile di er kurullar,n,, Federasyon Ba kan,n,, federasyonlara ba l, spor dallar, ile ilgili kulüp, sporcu, antrenör, teknik direktör, hakem, idareci, menajer, gözlemci, temsilci ve benzeri spor elemanlar,n,, federasyonlar,n çal,sma usul ve esaslar, ile Genel Müdürlük ve Tahkim Kuruluyula olan ili kilerini kapsamakta olup; amac,, özerk spor federasyonlar,n,n te kilat,, genel kurulunun olu umu, toplanmas, ve çal,smalar,na ili kin usul ve esaslarla, özerk federasyonlar,n Genel Müdürlük ile Tahkim Kurulu aras,ndaki ili kilerinin düzenlenmesidir. Çerçeve Statüde, özerk federasyonlar,n yasal yetki, s,n,rl,l,k ve i leyi biçimleri aç,k bir ekilde ifade edilmi tir. Federasyonlar ana statülerini çerçeve statüye uygun olarak haz,rlad,ktan sonra Merkez Dan,sma Kurulunun uygun görüşü, Genel Müdürlü ün ba l, oldu u Bakan,n teklifi ve Ba bakan,n onay, ile idari ve mali yönden Özerklik kazanabilirler (G.S.G.M.,2004:11).

Bugün ülkemizde 59 Federasyon Spor Genel Müdürlü ü (SGM) bünyesinden ayr,larak idari ve mali yönden Ba ,ms,zl,k kazanm, lard,r.

Bunlar;

Yaz Olimpiyat Oyunlar, Sporlar, Federasyonlar,;

1. Türkiye At,c,l,k ve Avc,l,k Federasyonu
2. Türkiye Atletizm Federasyonu
3. Türkiye Badminton Federasyonu
4. Türkiye Basketbol Federasyonu
5. Türkiye Binicilik Federasyonu
6. Türkiye Bisiklet Federasyonu
7. Türkiye Boks Federasyonu
8. Türkiye Cimnastik Federasyonu
9. Türkiye Eskrim Federasyonu
10. Türkiye Futbol Federasyonu
11. Türkiye Golf Federasyonu
12. Türkiye Güre Federasyonu
13. Türkiye Halter Federasyonu
14. Türkiye Hentbol Federasyonu
15. Türkiye Hokey Federasyonu
16. Türkiye Judo ve Kura Federasyonu
17. Türkiye Kano ve Rafting Federasyonu
18. Türkiye Kürek Federasyonu
19. Türkiye Masa Tenisi Federasyonu
20. Türkiye Modern Pentatlon Federasyonu
21. Türkiye Okçuluk Federasyonu
22. Türkiye Ragbi Federasyonu
23. Türkiye Sutopu Federasyonu
24. Türkiye Taekwondo Federasyonu
25. Türkiye Tenis Federasyonu
26. Türkiye Triatlon Federasyonu
27. Türkiye Voleybol Federasyonu
28. Türkiye Yelken Federasyonu
29. Türkiye Yüzme Federasyonu

K, Olimpiyat Oyunlar, Sporlar, Federasyonlar,;

- 30. Türkiye Buz Hokeyi Federasyonu
- 31. Türkiye Buz Pateni Federasyonu
- 32. Türkiye Kayak Federasyonu
- 33. Türkiye Kajak Federasyonu

Paralimpik Sporlar, Federasyonlar,;

- 34. Türkiye Bedensel Engelliler Spor Federasyonu
- 35. Türkiye Görme Engelliler Spor Federasyonu

Uluslararası, Spor Oyunlar, Olan Federasyonlar;

- 36. Türkiye İtme Engelliler Federasyonu
- 37. Türkiye Özel Sporcular Spor Federasyonu
- 38. Türkiye Üniversite Sporlar, Federasyonu

Diğer Federasyonlar;

- 39. Türkiye Zicilik Federasyonu
- 40. Türkiye Bilardo Federasyonu
- 41. Türkiye Bocce Bowling Dart Federasyonu
- 42. Türkiye Briç Federasyonu
- 43. Türkiye Damaçlık Federasyonu
- 44. Türkiye Dans Sporlar, Federasyonu
- 45. Türkiye Geleneksel Spor Dallar, Federasyonu
- 46. Türkiye Gelişmekte Olan Spor Branşlar, Federasyonu
- 47. Türkiye Halk Oyunlar, Federasyonu
- 48. Türkiye Herkes İçin Spor Federasyonu
- 49. Türkiye Karate Federasyonu
- 50. Türkiye Kickboks Federasyonu
- 51. Türkiye Motosiklet Federasyonu
- 52. Türkiye Muay Thai Federasyonu
- 53. Türkiye Okul Sporlar, Federasyonu
- 54. Türkiye Oryantiring Federasyonu

55. Türkiye Otomobil Sporlar, Federasyonu
56. Türkiye Satranç Federasyonu
57. Türkiye Sualt, Sporlar, Federasyonu
58. Türkiye Vücut Geliştirme Fitness Bilek Güreşi Federasyonu
59. Türkiye Wushu Federasyonu.

2.1.15. 3289 Sayılı Kanunda Yapılan En Son Değişikliklerin Federasyonlara Etkisi

Başbakanlık spor federasyonları, Ek Madde 9 - (Ek: 4/3/2004-5105/2 md.) (Değişik birinci fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) ile; Öspor dalı ile ilgili faaliyetleri ulusal ve uluslararası kurallara göre yürütmek, gelişmesini sağlamak, sporcu sağlığı ile ilgili konularda gerekli önlemleri almak, teşkilatlandırmak, federasyonu uluslararası faaliyetlerde temsil etmek ve Tahkim Kurulu kararlarını uygulamakla görevli ve yetkili, özel hukuk hükümlerine tabi başbakanlık spor federasyonları kurulur. Federasyonlar, Merkez Danışma Kurulunun uygun görüşü, Bakanlık teklifi ve Bakanlık karar, ile kurulur ve kararın Resmi Gazetede yayımlanması ile tüzel kişilik kazanır. Bu Kanunda belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen federasyonların tüzel kişilikleri bu maddede belirtilen usulle iptal edilir ve malları, Genel Müdürlüğe devredilir. Genel Müdürlük tarafından başbakanlık spor federasyonlarına yapılan yardımlar ile Genel Müdürlük bütçesinden bu federasyonlara tahsis edilen kaynaklar kullanılarak edinilen her türlü taşınır ve taşınmazlar edinim amaçlı olarak kullanılamaz ve Genel Müdürün izni alınmadan üçüncü kişilere satılamaz ve devredilemez. Genel Müdürlük tarafından yapılan yardımlar ve tahsis edilen kaynaklar kullanılarak alınan taşınmazların mülkiyeti Genel Müdürlüğe ait olur. Bu taşınmazlar Genel Müdürlüğün mevzuatı çerçevesinde kullanılır. Federasyon malları, Devlet malı hükmündedir, haczedilemez. Federasyon faaliyetlerinde görevli bulunanlar, görevleriyle ilgili olarak işlemi oldukları suçları bakımından kamu görevlisi sayılır. Ö Hükümleriyle en son halini almıştır (G.S.G.M.,2012:12).

2.1.16. Kanun maddelerinde yapılan diğer değişiklikler:

6882-1 kanun maddesiyle;

(Değişik ikinci fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Spor federasyonlarının merkezleri Ankara'dadır. Federasyonların merkez teşkilatı; genel kurul, yönetim, denetim, disiplin kurulları ile genel sekreterlikten teşkil eder. Federasyon Yönetim Kurulu, yedi üyeden az,

on be üyeden fazla, disiplin kurulu ise üç üyeden az, be üyeden fazla olamaz. Denetim kurulu; iki üyesi seçimle belirlenen, üç üyesi ise Genel Müdürlükçe görevlendirilen be üyeden oluşur. Genel sekreter, en az dört yıllık yüksek okul mezunu kişiler arasından görevlendirilir. Bu fıkradaki belirtilen kurulların oluşumu, görev, yetki ve sorumluluklar, işleyiş esasları, çalışma usul ve esasları, ana statüsü, diğer kurulların oluşumu, işleyiş esasları, çalışma usul ve esasları, işleyiş talimatlarıyla belirlenir. Profesyonel üyelerin kurulması, federasyona spor dallarının bağlanması, bazı spor dallarının ayrılması, işlemleri federasyon Yönetim Kurulunun Genel Müdürlüğe müracaatı üzerine bu Kanunun hükümlerine göre yürütülür. Federasyonların yurt içi bağlantılarının sağlanması üzere, illerde federasyon temsilcilikleri kurulabilir. Bazı spor federasyonlarının temsilcileri, Federasyon Başkanının teklifi ve Genel Müdürün onayı ile görevlendirilir.

(Değişik üçüncü fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Genel Kurul federasyonun en üst organıdır. Genel Kurulun toplanması ile ilgili her türlü işlemler Yönetim Kurulunca yürütülür. Genel Müdürlük, Genel Kurul toplantılarında gözlemci bulundurulur. Gözlemci, genel kurul çalışmalarını bu Kanun ile ana statüye uygun olarak yapıp yapmadığını denetleyerek, raporunu Bakan'a sunulmak üzere onbe gün içerisinde Genel Müdürlüğe verir. Genel Müdürlük, raporun verildiği tarihten itibaren otuz gün içerisinde asliye hukuk mahkemesinde genel kurulun iptalini isteyebilir. Genel Kurulun toplanması, üyelerin belirlenmesi, divanın oluşturulması, delegeler listesine yapılacak itirazlar ve oyların sayılması ile ilgili diğer esas ve usuller ana statüde belirlenir. Genel Kurul üye sayısı, olimpiik ve paralimpiik spor dallarında 150'den az 300 üyeden fazla, diğer branşlarda ise 100'den az 200 üyeden fazla olamaz. Genel kurul;

a) Olağan Genel Kurul; Olimpiik ve Paralimpiik spor dallarında ilgili olimpiyat oyunları, diğer spor dallarında yaz olimpiyat oyunları, bitiminden, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra kurulacak federasyonlarda ise; kararın Resmi Gazetede yayımlandığı tarihten itibaren üç ay içerisinde yapılır.

b) Olağanüstü Genel Kurul;

1) Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu raporlarında yeterli düzeyde görülmeyen veya yapılan denetim sonucu görev başında kalmasında sakınca görülen Federasyon Başkanı ve Yönetim Kurulu Üyeleri hakkında karar almak üzere Bakanın istemi üzerine,

2) Federasyon Yönetim Kurulunun karar,yla,

3) Son yap,lan genel kurul toplant,s,nda delege olanlar,n en az yüzde 40'n,n noter kanal, ile yaz,l, müracaat,yla,

4) Federasyon Ba kan,n,n istifas,, ba kan olma artlar,ndan herhangi birisini kaybetmesi veya ölümü halinde, ola anüstü toplan,r.

6882-2 Kanun maddesiyle;

(De i ik dördüncü f,kra: 29/3/2011-6215/10 md.) Genel kurul; üye tam say,s,n,n salt ço unlu u ile toplan,r ve kat,lanlar,n salt ço unlu u ile karar al,n,r. Seçimde en fazla oyu alan aday ve listesi seçilmi say,l,r. İlk toplant,da ço unluk sa lanamamas, halinde, takip eden günde ço unluk aranmaks,z,n toplan,r. Ancak, toplant,ya kat,lanlar,n say,s, seçimle belirlenen kurullar,n as,l üye say,s,n,n iki kat,ndan a a , olamaz. Ola an ve ola anüstü genel kurullar,n, bu maddede öngörülen süre ve esaslar dahilinde yapmayan federasyonlar,n genel kurullar, Tahkim Kurulunca olu turulacak üç ki ilik komisyon marifetiyle altm, gün içerisinde yap,l,r ve Federasyon Ba kan, ve Yönetim Kurulu üyeleri hakk,nda mevzuata uymamaktan dolayı, idari ve adli i lem ba lat,l,r. Genel kurul ça r,s, ve gündemi, toplant, tarihinden en az otuz gün önce; faaliyet raporu, denetleme raporu ile bütçe tasar,s, ise en az onbe gün önce federasyonun ve Genel Müdürlü ün resmi internet sitesinde üyelere duyurulur. Seçimler tek liste halinde gizli oy, aç,k tasnif ekinde yap,l,r. Genel kurulun yap,laca , tarihten geriye do ru en az bir y,l önce faal sporculu u, hakemli i, antrenörlü ü b,rakmam, ki iler ile federasyonda maa l, veya ücretli çal, anlar genel kurul üyesi olamazlar. Genel kurulda kulüplerin delege say,s,, toplam delege say,s,n,n yüzde 60',ndan az olamaz. Genel kurulun delege say,s,n,n yüzde 10'u Genel Müdürlük temsilcilerinden olu ur. Genel kurulun görevleri unlard,r:

a) Ana statüyü yapmak, de i tirmek.

b) Ba kan, yönetim, denetim ve disiplin kurulu üyelerini seçmek.

c) Yönetim Kurulu taraf,ndan haz,rlanan faaliyet program,n,, bütçeyi onaylamak ve gerekti inde bütçe harcama kalemleri aras,nda de i iklik yapmak konusunda Yönetim Kuruluna yetki vermek.

ç) Yönetim Kuruluna, taahhütleri, mal alım, satım, ile uluslararası, federasyonlara karşı, mali taahhütlerde bulunmak için yetki vermek.

d) Yönetim Kurulu faaliyet ve mali raporları, incele edilip edilmemesini oylamak.

e) Kanun ile verilen diğer görevleri yapmak.

Federasyon Başkanı, adaylarında adayları belirlemek için:

a) T.C. vatandaşı olmak.

b) En az lise mezunu olmak.

c) Kesinleştirmiş sigorta veya vergi borcu olmamak.

ç) Tahkim Kurulu, Genel Müdürlük ceza kurulları, veya spor federasyonları, ceza veya disiplin kurulları, en az son beş yıl içerisinde bir defada üç ay veya toplam altı ay hak mahrumiyeti cezası almamış olmak.

6882-3 Kanun maddesiyle;

d) Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı, suçlar ile casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, yağma, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas gibi yüz kızartıcı veya ıhtiyar ve haysiyeti kırıcı suçtan veya ihaleye fesat karıştırmaya, edimin ifasına fesat karıştırmaya, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı, ve haksız mal edinme suçlarından hükümlü bulunmamak.

(Mevzuat incelemesi: Anayasa Mahkemesi'nin 2/7/2009 tarihli ve E.: 2006/118, K.: 2009/107 sayılı Kararı ile.)

(Değişiklikler, f.kra: 29/3/2011-6215/10 md.) Federasyonların sportif başarıları, plan ve projelerini kontrol etmek, faaliyetlerini değerlendirmek, geliştirmek ve izlemek üzere Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu kurulur. Kurul; Bakan tarafından spor alanlarında bilimsel çalışmalar yapmak veya sporda idareci, teknik adam ve benzeri görevlerde veya kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektörde üst düzey görevlerde bulunmuş kişiler arasından iki yıl için görevlendirilecek, bir başkan, bir başkan yardımcısı, bir raportör ile dört üyeden oluşur. Toplantıda karar alınabilmesi için en az beş üyenin katılımı şarttır. Kararlar çoğunlukla alınır. Mazeretsiz olarak üst üste dört toplantıya katılmayan üyelerin üyeliği sona erer.

Kurulun sekretarya hizmetleri Genel Müdürlük taraf,ndan yürütülür. Kurulun görevleri unlard,r:

a) Spor federasyonlar,n,n Bakana verecekleri taahhütnamenin esaslar,n, belirlemek ve y,l sonu itibar,yla taahhütlerine uyup uymad,klar,n, de erlendirerek Bakana sunmak.

b) Federasyonlar taraf,ndan haz,rlanan master plan,n,, performans ölçütlerini, amaç ve hedeflerini incelemek, uluslararası, federasyonlar,n statü ve talimatlar,n, gözeterek hizmet kalite standartlar,n, belirlemek.

c) Bakana sunulan taahhütname ile master plan, ve performans ölçütlerine uyulup uyulmad, , konusunda alt, ayda bir Bakana rapor vermek.

(De i ik yedinci f,kra: 27/5/2007-5674/2 md.) Tahkim Kurulu yedi as,l ve yedi yedek üyeden te ekkül eder. Üyelerin be inin hukukçu, ikisinin ise spor alan,nda bilimsel çal, malar yapm, veya sporda idareci, teknik adam ve benzeri görevlerde bulunmu kariyer sahibi ki iler olmalar, artt,r. Üyeler Genel Müdürün teklifi ve Gençlik ve Spor Bakan,n,n onay, ile dört y,l için görevlendirilir. Hâkim ve savc,lar ile bu meslekten say,lanlar hâkimlik teminat, esaslar, gözetilerek ve yetkili kurullar,n onay, al,nmak suretiyle Tahkim Kurulunda görev alabilirler. Üyeler kendi aralar,ndan bir ba kan seçerler. Tahkim Kurulu taraf,ndan verilen kararlar kesindir.

(De i ik sekizinci f,kra: 27/5/2007-5674/2 md.) Tahkim Kurulu, federasyon ile kulüpler, sporcular, hakemler, teknik direktör ve antrenörler; kulüpler ile teknik direktörler, antrenörler ve sporcular; kulüpler ile kulüpler aras,nda ç,kacak ihtilaflarla, federasyonlarca verilecek kararlar ile disiplin veya ceza kurulu kararlar,n,, ilgililerin itiraz, üzerine inceleyerek sonuçland,r,r. Tahkim Kurulu; itiraz üzerine Genel Müdürlük ile federasyonlar ve federasyonlar,n birbirleri aras,nda ç,kacak ihtilaflar, inceleyerek sonuçland,r,r.

(Ek f,kra: 27/5/2007-5674/2 md.; De i ik dokuzuncu f,kra: 29/3/2011-6215/10 md.) Tahkim Kurulu, bu maddenin üçüncü f,kras,n,n (b) bendinin (1) numaral, alt bendi ile dördüncü f,kras,nda belirtilen hallerde federasyonu genel kurula götürecekt komisyonu belirler. Federasyon Ba kan, ile yönetim, disiplin ve denetim kurulu üyelerinin, spor ahlak,na ve disiplinine ayk,r, davran, lar,n,n tespiti halinde Bakan taraf,ndan Genel Müdürlük Merkez Ceza Kuruluna sevk edilmeleri sonucunda, Merkez Ceza Kurulunca verilecek kararlara kar ,, ilgililerin itiraz, üzerine karar verir.

(1) 24/10/2011 tarihli ve 661 sayılı, KHK'nın 46 nci maddesiyle bu fıkradaki yer alan ÖSpordan Sorumlu Bakan, nö ibaresi ÖGençlik ve Spor Bakan, n, nö ekinde de i tirilmi tir ve metne i lenmi tir.

6882-4 Kanun maddesiyle;

(Ek fıkra: 27/5/2007-5674/2 md.; De i ik onuncu fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Tahkim Kurulu, görevinde ba ,ms,z ve tarafsızdır. Üyeler, istifa etmedikçe veya çekilmi sayılmadıkça, yerlerine yenisi görevlendirilemez. Federasyonlar, n veya spor kulüplerinin kurullarında görevli olanlar ile ihtar cezası, d, ,nda sportif ceza alanlar ve maddenin be inci fıkrasındaki (d) bendinde belirtilen suçlardan ceza alanlar Tahkim Kurulu üyesi i yapamazlar.

(Ek fıkra: 27/5/2007-5674/2 md.; De i ik onbirinci fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Tahkim Kurulu ile Sportif De erlendirme ve Geli tirme Kurulu üyelerine bir ayda dört toplantıya geçmemek üzere, görev yapmaları her gün için uhdesinde kamu görevi bulunanlar bakımından (5.000), bulunmayanlar bakımından (6.000) gösterge rakamı, n Devlet memuruna uygulanan aylık katsayıyla çarpılması, sonucunda bulunulacak miktar, geçmemek üzere huzur ücreti ödenir. Tahkim Kurulu ile Sportif De erlendirme ve Geli tirme Kurulu tarafından görevlendirilen bilirki şiler ve uzmanların ücretleri Genel Müdürlükçe kar ılırlanır.

(Ek fıkra: 27/5/2007-5674/2 md.) Tahkim Kurulunun görev, yetki ve sorumlulukları, , çalı şma usul ve esasları, ile üyelere verilecek huzur ücretinin miktarı, Genel Müdürlükçe hazırlanan yönetmelikle belirlenir.

(De i ik fıkra: 28/4/2005 ó 5340/2 md.) Ba ,ms,z federasyonların bütçesi; katılımlı, m payı, tescil, vize, transfer, itiraz, ceza, yaygın, sponsorluk, reklam, yardım, ba , ve benzeri gelirlerden oluşur. Genel Müdürlük olimpiik branşlarda; federasyonun bir önceki yılı gerçeikle en gelirlerinin % 75'i kadar, olimpiik olmayan federasyonlara ise; % 50'si kadar yardımında bulunabilir.

Ba ,ms,z federasyonların gelirleri ana statüsünde belirlenen usul ve esaslar dahilinde harcanır. Genel Müdürlük bütçesinden ba ,ms,z federasyonlara, ilgili branşın alt yapı, s,na ve e itime ili kin projelerinin desteklenmesi amacıyla gerekti inde kaynak tahsis edilebilir. Ba ,ms,z federasyonların tüm gelirleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

Genel Müdürlük, ba ,ms,z federasyonların talebi durumunda, kendisine ait spor tesislerinin i letilmesini, menkul ve gayrimenkullerini bedelsiz olarak kırıkdokuz yılı kadar

federasyonun faaliyetleri için tahsis edebilir. Söz konusu spor tesisleri ile menkul ve gayrimenkullerin tahsis amacı, d, ,nda kullanılması, halinde, tahsis işlemi Genel Müdürlükçe iptal edilir.

(Değişiklik onaltınca, fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Federasyonların her türlü faaliyetlerinin denetimi; genel kurul, denetim kurulu ve Bakan tarafından görevlendirilecek denetim elemanlarıca yapılır. Federasyon harcamaları, yerindelik denetimi yetkili kurullarıca, Genel Müdürlükçe yapılan her türlü yardımların amaca uygunluğu ve denetimi ise Genel Müdürlükçe yapılır. Genel Müdürlük tarafından yapılan aynı ve nakdi yardımların mevzuata ve amacına uygun olarak harcanmaması, halinde oluşacak zarar, kusurlar, bulunan Federasyon Başkanı, ve Yönetim Kurulu üyelerinden tahsil edilir ve bunlar hakkında suç duyurusunda bulunulur. Teknik elemanlar ve sporculara ödenecek ücretler hariç, federasyonda çalışan personel ve diğer görevlilere verilecek ücret ve yolluklar kamu kaynakları, ve Spor Toto Teşkilat Başkanlığından sağlanan reklam gelirlerinden karşılanamaz.

6882-5 Kanun maddesiyle;

(Ek fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Federasyonlar; sporcu, antrenör, hakem ve benzeri spor elemanları ile spor kulüplerine ve sponsorluklara ait istatistiki bilgileri üç ayda bir Genel Müdürlüğe göndermek zorundadırlar. Federasyonlar, Genel Müdürlük ile uluslararası federasyonların belirlediği eğitim kriterlerine uygun olarak birliği içerisinde antrenör, hakem ve benzeri diğer spor elemanlarını yetiştirirler. (Ek fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Federasyonlar, faaliyette buldukları spor dalları ile ilgili olarak bağlı oldukları uluslararası federasyonun kuralları, göz önünde bulundurarak hangi eylem ve davranışlarına ne tür sportif ceza verileceğini, ceza talimatlarında düzenler. Federasyonların programlarında yer alan veya izni ile yapılan faaliyetlerden dolayı, sportif ceza verme yetkisi federasyon disiplin/ceza kuruluna aittir. Federasyonların ana statüsü Resmi Gazetede, ana statüye dayanılarak hazırlanan yönetmeliklerindeki talimat ile diğer alt düzenleyici işlemler ise Genel Müdürlüğün internet sitesinde yayımlanır. (Ek fıkra: 29/3/2011-6215/10 md.) Spor federasyonları ile ilgili olarak bu Kanunda hüküm bulunmayan konularda 4/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanunu ile 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu hükümleri uygulanır, denmektedir.

04.03.2004 Tarihli ve 5105 Sayılı, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun kapsamında yapılan bu değişikliklerden sonra, 19.07.2012 tarih ve

28358 sayılı, Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren, 6086 sayılı Spor Federasyonları Kanunu'nun Çalınma Usul ve Esasları Hakkındaki Yönetmelik hükümleri doğrultusunda yapılan değişiklikler, Federasyonların yapılmasında ve Federasyon Başkanlıklarının seçimlerinde uygulanması gereken esaslar tekrar düzenlenmiştir.

Buna göre;

Federasyonların Kuruluşu:

Madde 5 ö (1) Federasyon, Merkez Danışman Kurulunun uygun görüşü, Bakanlık teklifi ve Bakanlık karar, ile kurulur ve karar, Resmi Gazetede yayımlanması, ile tüzel kişilik kazanır. Federasyonlar özel hukuk hükümlerine tabidir.

(2) 3289 sayılı, Kanunda belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen federasyonlar, tüzel kişiliği Merkez Danışman Kurulunun uygun görüşü, Bakanlık teklifi ve Bakanlık karar, ile iptal edilir ve karar, Resmi Gazetede yayımlanması, ile tüzel kişilik sona erer. Bu durumda malları, Genel Müdürlüğe devredilir.

Federasyonun Görev ve Yetkileri:

Madde 6 ö (1) Federasyonun görev ve yetkileri şunlardır;

- a) Spor dalı, ile ilgili faaliyetleri ulusal ve uluslararası, kurallara göre yürütmek,
- b) Spor dalı, gelişmesini, her yaş gurubunda yapılmasını, ve ülke genelinde yaygınlaştırmak,
- c) Sporcu sağlığı, ile ilgili konularda gerekli önlemleri almak,
- ç) Federasyonu teşkilatlandırmak,
- d) Federasyonu uluslararası, faaliyetlerde temsil etmek,
- e) Tahkim Kurulu kararları, uygulamak,
- f) İl müdürlükleri ile koordineli çalışmalar, yapmak,
- g) Yüksek performanslı, sporcu yetiştirmek,

) Spor kulüplerinin ilgili spor dal,na kat,l,m i lemlerini, sporcu, antrenör ve hakemlerin tescil veya vize i lemlerini yapmak,

h) Kamu kurum ve kurulu lar, ile yerel yönetimlerle i birli i yapmak,

,) Spor dal,n,n altyap,s, ve e itimine ili kin projeler haz,rlamak ve uygulamak,

i) Spor dal, ile ilgili faaliyetlerin düzenlenmesi için talimatlar haz,rlamak ve uygulamak,

j) Genel Müdürlük ile uluslararası, federasyonlar,n belirledi i e itim kriterlerine uygun olarak i birli i içerisinde antrenör, hakem ve benzeri di er spor elemanlar,n, yeti tirmek,

k) Kulüpler, il ve ilçe temsilcileri aras,nda do abilecek teknik uyu mazl,klar, çözümlmek,

l) Uluslararası, federasyonun izni ile uluslararası, kurs, seminer, panel, sempozyum ve spor organizasyonlar, düzenlemek,

m) Federasyonun y,ll,k ve dört y,ll,k master ve stratejik plan,n,, performans program,n, içeren taahhütnameyi Bakana sunmak.

Te kilat:

Madde 7 ó (1) Federasyonlar,n merkezi Ankara'da,r. Federasyon, yurt içi te kilat,n, ana statüsünde belirlenen esaslara göre kurabilir.

(2) Federasyonlar,n merkez te kilat,;

a) Genel Kurul,

b) Yönetim Kurulu,

c) Denetim Kurulu,

ç) Disiplin Kurulu,

d) Genel Sekreterlikten, te ekkül eder.

(3) Federasyon Yönetim Kurulu, yedi üyeden az, on be üyeden fazla, disiplin kurulu ise; üç üyeden az, be üyeden fazla olamaz. Denetim kurulu; iki üyesi seçimle belirlenen, üç üyesi ise Genel Müdürlükçe görevlendirilen be üyeden oluşur.

(4) İkinci fıkranın (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde belirtilen kurullar, oluşumu, görev, yetki ve sorumluluklar, ile çalışılma usul ve esaslar, federasyonun ana statüsünde, diğer kurulların oluşumu, görev, yetki ve sorumluluklar, ile çalışılma usul ve esaslar, ise talimatlarla belirlenir.

(5) Federasyonların yurt içi bağlantı sağlamak üzere, illerde federasyon temsilcilikleri kurulabilir.

Genel Kurul:

Madde 8 6 (1) Genel kurul federasyonun en üst organıdır. Genel kurul üye sayısı, olimpiik ve paralimpiik spor dallarında 150'den az 300 üyeden fazla, diğer spor dallarında ise 100'den az 200 üyeden fazla olamaz.

(2) Genel kurulun üye sayısı, tespiti için aşağıdaki hususlar dikkate alınır:

a) Kulüp temsilcileri.

b) Olimpiik spor dallarında oy kullanmak üzere Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Başkanlığına belirlenecek en fazla iki kurul üyesi.

c) Engelliler spor federasyonları ile bünyesinde paralimpiik komitesince benimsenen spor dallarında bulunan federasyon seçimlerinde oy kullanmak üzere, Türkiye Paralimpiik Komitesi Başkanlığına belirlenecek en fazla iki kurul üyesi.

ç) Görevine adli veya idari soruşturma sonucu son verilmemek kaydıyla ilgili spor dalında oy kullanmak üzere asaleten federasyon başkanları, yapımcılar.

d) Genel kurul üye sayısı, yüzde 10'lu oranında Genel Müdürlük temsilcileri.

e) Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu Başkanlığı, ayrıca belirlenecek en fazla iki kurul üyesi.

f) Türkiye Spor Yazarlar, Derneği Başkanlığı, ayrıca belirlenecek en fazla iki kurul üyesi.

g) İlgili spor dalında oy kullanmak üzere bağımlı oldukları, Dünya veya Avrupa federasyonları, yönetim kurullarında seçimin yapıldığı tarihte ülkemiz adına görev yapanlar arasından öncelik sırasına göre en fazla beş üye.

ı) İlgili spor dalında oy kullanmak üzere genel kurulun yapılacağı tarihten en az bir yıl önce faal sporculuğu bırakmış olmak kaydıyla en fazla milli olimpiyat sporcu.

h) İlgili spor dalında oy kullanmak üzere genel kurulun yapılacağı tarihten en az bir yıl önce faal hakemliği bırakmış olmak kaydıyla en üst seviyede hakemlik yapanlar arasından kura ile belirlenecek en fazla beş üye.

ı) İlgili spor dalında oy kullanmak üzere genel kurulun yapılacağı tarihten en az bir yıl önce faal antrenörlüğü bırakmış olmak kaydıyla büyükler kategorisinde milli takım teknik direktörlüğü veya antrenörlüğü yapanlar arasından kura ile belirlenecek en fazla beş üye.

(3) Genel kurulda kulüplerin üye sayısı, toplam üye sayısı, yüzde 60'ndan az olamaz. Kulüp temsilcilerinin seçiminde genel kurul tarihinden önce tamamlanmış, iki sezon üst üste federasyon faaliyetlerine katılarak tamamlayan kulüpler esas alınır. Kurulduğu tarihten itibaren iki yıl geçmemiş federasyonların ilk genel kurulunda; kulüplerin üst üste iki yıl faaliyetlere katılması şart aranmaz.

(4) Takım sporlarında, ligi bulunan federasyonların genel kuruldaki kulüp temsilcilerinin en fazla yüzde 50'si en üst lige katılan, en fazla yüzde 30'u federasyonun diğer liglerinde mücadele eden, en az yüzde 20'si, mahalli veya bölgesel liglere katılan kulüplerin temsilcilerinden oluşur.

(5) Müsabakası yapılmayan veya kulübü bulunmayan spor dalları ile okul sporları, üniversite sporları, ve benzeri spor dallarında oy kullanacak üyeler, Genel Müdürlüğün uygun görüşü alınmak suretiyle ana statüde belirlenir.

(6) Di er federasyonlarda kulüplerin üye say,lar, ise, federasyon Yönetim Kurulunca önerilen ve Genel Müdürlü ün uygun görü ü al,nmak suretiyle ana statüde belirlenir.

(7) Genel Müdürlük temsilcileri;

a) Genel Müdür, Genel Müdür Yard,mc,lar,,

b) Merkez Dan, ma Kurulu üyeleri,

c) Kurul ve daire ba kanlar, ile il müdürleri aras,ndan federasyonun üye say,s, dikkate al,narak Genel Müdürlükçe belirlenir.

(8) Faal sporculu u b,rakm, genel kurul üyesi olacak millî sporcular,n belirlenmesinde s,ras,yla;

a) Olimpiyat oyunlar,nda ilk üç dereceye girmi millî sporcular,

b) Büyükler Dünya ampionas,nda ilk üç dereceye girmi millî sporcular,

c) Büyükler kategorisinde Avrupa ampionu olmu millî sporcular,

esas al,n,r.

(9) Yukar,da belirtilen faaliyetlerde elde edilen dereceler dikkate al,narak öncelik s,ralamas,na göre artlar, ta ,yan sporcular yoksa millî olma say,lar, esas al,narak tespit edilir.

(10) Üyelerin hesaplanmas,nda her grup kendi içerisinde de erlendirilir. Üye gruplar,na ili kin say,lar,n tespitinde yar,malar tam say,ya ibla edilir.

(11) Federasyonda maa l, veya ücretli çal, anlar ile genel kurulun yap,laca , tarihten geriye do ru en az bir y,l önce faal sporculu u, hakemli i veya antrenörlü ü b,rakmam, ki iler genel kurul üyesi olamazlar.

(12) Ana statüye göre belirlenecek üye say,s,, 3289 say,l, Kanunda öngörülen say,y, a mas, halinde her grup kendi içerisinde de erlendirilerek, fazla üye say,s,, grup baz,nda noter huzurunda çekilecek kura ile Kanunda öngörülen say,ya indirilir.

(13) Kulüp temsilcileri kulüp Yönetim Kurulunca, kulüp üyeleri aras,ndan belirlenir.

Genel Kurulun Görevleri:

Madde 9 ó (1) Genel kurulun görevleri unlard,r:

- a) Ana statüyü yapmak, de i tirmek,
- b) Ba kan, yönetim, denetim ve disiplin kurulu üyelerini seçmek,
- c) Yönetim Kurulu taraf,ndan haz,rlanan faaliyet program, ile bütçeyi onaylamak ve gerekti inde bütçe harcama kalemleri aras,nda de i iklik yapmak konusunda Yönetim Kuruluna yetki vermek,
- ç) Yönetim Kuruluna, ta ,nmaz mal al,m,-sat,m, ile uluslararası, federasyonlara kar , mali taahhütlerde bulunmak için yetki vermek,
- d) Yönetim Kurulu faaliyet ve mali raporlar,n,n ibra edilip edilmemesini oylamak,
- e) Kanun ve ana statüleri ile verilen di er görevleri yapmak.

Genel Kurul Toplant,lar,:

Madde 10 ó (1) Genel kurul;

a) Ola an genel kurul; olimpik ve paralimpik spor dallar,nda ilgili olimpiyat oyunlar,n,n, di er spor dallar,nda yaz olimpiyat oyunlar,n,n bitiminden, Kanunun Ek 9 uncu maddesinin de i ik üçüncü f,kras,n,n yürürlü e girdi i 12/4/2011 tarihinden sonra kurulacak federasyonlarda ise; federasyon kurulmas,na ili kin karar,n Resmî Gazeteøde yay,mlandı , tarihten itibaren üç ay içerisinde yap,l,r.

b) Ola anüstü Genel Kurul;

1) Kurul raporlar,nda yeterli düzeyde görülmeyen veya yap,lan denetim sonucu görev ba ,nda kalmas,nda sak,nca görülen Federasyon Ba kan, ve Yönetim Kurulu üyeleri hakk,nda karar almak üzere Bakan,n istemi üzerine,

2) Federasyon Yönetim Kurulunun karar,yla,

3) Son yapılan genel kurul toplantısında üye olanların en az yüzde 40'ının noter kanalıyla yazılı müracaatıyla,

4) Federasyon Başkanının istifası, başkan olmaya artlarındaki herhangi birisini kaybetmesi, ölümü veya Yönetim Kurulu asil ve yedek toplam üye sayısının yedi üyenin altına düşmesi halinde olağanüstü toplantıdır.

c) Mali genel kurul iki yılda bir ana statülerinde belirtilen tarihte yapılır.

(2) Son yapılan genel kurul toplantısında üye olanların noter kanalı ile yapacakları olağanüstü genel kurul çağrılarında ilk müracaat ile son müracaat arasındaki süre 60 günü geçemez.

(3) Mali genel kurulda ibra edilmeyen veya birinci fıkranın (b) bendinde belirtilen hallerde başkan ve Yönetim Kurulu üyelerinin yerine kalan süreyi tamamlamak üzere en geç altmış gün içerisinde seçimli olağanüstü genel kurul toplantıdır. Ancak birinci fıkranın (b) bendinin (2) ve (3) numaralı alt bentlerinde belirtilen hallerde, son toplantı tarihinden itibaren altı ay geçmeden veya olimpiik ve paralimpiik spor dallarında olimpiyat oyunları yapılmasıyla altı aydan az süre kalmıı ise olağanüstü genel kurul toplantısı yapılamaz.

(4) Genel kurul çağrısı ve gündemi, toplantı tarihinden en az otuz gün önce; faaliyet raporu, denetim raporu ile bütçe tasarısı ise en az onbe gün önce federasyonun ve Genel Müdürlüğün resmi internet sitesinde üyelere duyurulur.

(5) Genel kurulun toplanması, üyelerin belirlenmesi, divanın oluşturulması, üye listesine yapılacak itirazlar ve oyların sayılması ile ilgili diğer usul ve esaslar ana statüde belirlenir. Seçimler tek liste halinde gizli oylama, açık tasnif şeklinde yapılır.

(6) Genel kurul; üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve katılanların salt çoğunluğu ile karar alınır. Seçimde en fazla oyu alan aday ve listesi seçilmiş sayılır. İlk toplantıda çoğunluk sağlanamaması halinde, takip eden günde çoğunluk aranmaksızın toplantıdır. Ancak, toplantıya katılanların sayısı, seçimle belirlenen kurulların asil üye sayısının iki katından fazla olamaz.

(7) Genel kurulun toplanması ile ilgili her türlü işlemler Yönetim Kurulunca yürütülür. Genel Müdürlük, genel kurul toplantılarında gözlemci bulundurur. Gözlemci, genel

kurul çal, malar,n,n 3289 say,l, Kanun ve bu Yönetmelik ile ana statüye uygun olarak yap,l,p yap,lmad, ,n, denetleyerek, raporunu Bakana sunulmak üzere onbe gün içerisinde Genel Müdürlü e verir.

(8) Genel Müdürlük, gözlemci raporunun verildi i, ilgililer ise genel kurulun yap,ld, , tarihten itibaren otuz gün içerisinde asliye hukuk mahkemesinde genel kurulun iptalini isteyebilir.

(9) Ola an ve ola anüstü genel kurullar,n, bu maddede öngörülen süre ve esaslara uygun olarak yapmayan federasyonlar,n genel kurullar, Tahkim Kurulunca olu turulacak üç ki ilik komisyon marifetiyle altm, gün içerisinde yap,l,r. Federasyon Ba kan, ve Yönetim Kurulu üyeleri hakk,nda mevzuata uymamaktan dolayı, idari ve adli i lem ba lat,l,r.

(10) Genel Müdürlük bünyesinde hizmet ve faaliyetlerini sürdürürken veya do rudan ba ,ms,z olarak kurulacak federasyonlar,n ilk genel kurul üyelerinin bu Yönetmeli e uygun olarak belirlenmesi, yap,lacak itirazlar,n sonuçland,r,lmas, ile di er i ve i lemler, Tahkim Kurulu taraf,ndan olu turulacak üç ki ilik bir kurul taraf,ndan yerine getirilir. Ba kanl,k divan, olu turulduktan sonra bu Kurulun görevi sona erer.

Federasyon Ba kan,:

Madde 11 ó (1) Federasyon Ba kan, adaylar,nda a a ,daki artlar aran,r;

a) T.C. vatanda , olmak,

b) En az lise mezunu olmak,

c) Kesinle mi sigorta veya vergi borcu olmamak,

ç) Tahkim Kurulu, Genel Müdürlük ceza kurullar, veya spor federasyonlar,n,n ceza veya disiplin kurullar,nca son be y,l içerisinde bir defada üç ay veya toplam alt, ay hak mahrumiyeti cezas, almam, olmak,

d) Anayasal düzene ve bu düzenin i leyi ine kar , suçlar ile casusluk, zimmet, irtikâp, rü vet, h,rs,zl,k, ya ma, doland,r,c,l,k, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas gibi yüz k,zart,c, veya eref ve haysiyeti k,r,c, suçtan veya ihaleye fesat kar, t,rma, edimin

ifas,na fesat kar, t,rma, suçtan kaynaklanan malvarl, , de erlerini aklama, kaçakç,l,k, vergi kaçakç,l, ,, haks,z mal edinme, ike ve te vik primi suçlar,ndan hükümlü bulunmamak.

(2) Ba kan adaylar,, genel kurul tarihinden en az on gün önce, üyelerin en az yüzde15'inin yaz,l, teklifini içeren adayl,k ba vurular,n, federasyona yaparlar. Her üye ancak bir ba kan aday, için teklifte bulunabilir. Yönetim Kurulu, genel kurul tarihinden en az otuz gün önce ba kan adaylar, taraf,ndan yat,r,lmas, gereken adayl,k ücretini belirler. Adayl,k ücreti, 40.000 gösterge rakam,n,n memur ayl,klar,na uygulanan katsay, ile çarp,m, sonucu bulunan mebla , geçemez.

(3) Ba kan adaylar,ndan ba vuru s,ras,nda a a ,daki belgeler istenir;

a) T.C. kimlik numaras, beyan,,

b) Ö renim belgesinin kurumca tasdikli örne i,

c) Tahkim Kurulu, Genel Müdürlük ceza kurullar, veya spor federasyonlar,n,n ceza veya disiplin kurullar,nca son be y,l içerisinde bir defada üç ay veya toplam alt, ay hak mahrumiyeti cezas, almad, ,na dair beyan,,

ç) Adli sicil kayd, yaz,l, beyan,,

d) Ba vuru tarihi itibariyle kesinle mi vergi ve sigorta borcu olmad, ,na dair belge,

e) Adayl,k ba vuru ücret makbuzu,

f) Üyelerin en az %15'inin yaz,l, teklifi.

(4) Ba kan,n görev süresi dört y,ld,r. Ba kan,n seçimi, yönetim, denetim ve disiplin kurullar,n,n seçimi ile birlikte yap,l,r.

(5) Ba kan,n ölümü, istifas, veya ba kan olma artlar,ndan herhangi birisini kaybetmesi halinde, üç ay içinde seçim yap,lmas, art,yla, bu görevi Yönetim Kurulu üyeleri taraf,ndan seçilecek bir Yönetim Kurulu üyesi yürütür. Ancak, olimpiik ve paralimpiik spor dallar,nda olimpiyat oyunlar,n,n yap,lmas,na alt, aydan az süre kalm, ise ola anüstü genel kurula gidilemez.

(6) Ba kan vekili veya asba kan olarak görevlendirilecek ki ilerin, ba kanda aranan artlar, haiz olmalar, gerekir.

(7) Federasyon Ba kan,, yönetim, disiplin ve denetim kurullar, üyeleri milletvekilli i ve yerel yönetimlerin genel ve ara seçimlerinin ba lang,c,ndan bir ay önce, seçimin yenilenmesine karar verilmesi halinde yenileme karar,n,n ilan,ndan ba layarak yedi gün içinde, ba ka bir federasyon ba kanl, ,na aday olmalar, halinde, federasyonun genel kurul tarihinden bir ay önce görevlerinden ayr,lma iste inde bulunmad,kça adayl,klar,n, koyamazlar ve aday gösterilemezler. Her ne ekilde olursa olsun istifa eden ba kan, yönetim, denetim ve disiplin kurulu üyeleri istifalar,n, geri alarak görevlerine dönemezler.

Genel Sekreterlik:

Madde 12 ó (1) Genel sekreter en az dört y,ll,k yüksek okul mezunu ki iler aras,ndan görevlendirilir. Federasyonca görevlendirilecek olan genel sekreterin kamu veya özel sektörde en az on y,l i deneyimi olmas,, Genel Müdürlükçe görevlendirilecek olanlar,n ise genel sekreter kadrosunda bulunmas, artt,r. Lisansüstü e itimde geçen süreler genel sekreter için aranan i deneyimi olarak kabul edilir.

(2) Genel Sekreter federasyonun her türlü idari i ve i lemlerini yapmakla yetkili ve sorumludur. Federasyonun Yönetim Kurulu toplant,lar,na i tirak eder ve federasyonlar,n idari i lemleri hakk,nda Yönetim Kuruluna bilgi verir. Raportör olarak kararlar, yazar ve imzalar ancak oy kullanma hakk, yoktur.

(3) Genel Sekreter, Federasyon Ba kan, ad,na ulusal veya uluslararası, federasyonlar, kamu kurum ve kurulu lar, ile yaz, malar, yapar. l müdürlükleri ile koordinasyonu sa lar.

(4) Federasyonlar,n harcama talimatlar,na göre gerekli i lemleri yapar, evrak, düzenler ve ödeme a mas,na getirir. Ödeme evrak,nda ba kan veya ba kan vekilinin imzas,n,n yan, s,ra genel sekreterin imzas,n,n da bulunmas, zorunludur.

(5) Federasyonun ta ,n,r ve ta ,nmaz mal kay,tlar,n,n tutulmas,n, sa lar.

Federasyon İ Temsilcisi:

Madde 13 6 (1) Federasyonlar, n il temsilcileri, Federasyon Ba kan, n, n teklifi ve Genel Müdürün onay, ile görevlendirilir. Federasyon il temsilcisinin görev süresi, ba kan, n görev süresi kadard, r.

(2) Federasyon il temsilcisi, federasyon ile il müdürlü ü aras, ndaki koordinasyonu sa lar. Federasyon ad, na yapt, , i lemler hakk, nda il müdürlü üne ve ilgili federasyona bilgi verir. İ müdürlükleri imkânlar, ölçüsünde federasyon il temsilcisine çal, ma ortam, sa lar.

(3) Federasyon hizmet ve faaliyetlerini yerine getirmeyen, il müdürlü ü ve federasyonla koordinasyon sa lamayan federasyon il temsilcileri, Federasyon Ba kan, n, n teklifi ve Genel Müdürün onay, ile görevden al, n, r.

Genel Müdürlük İle İlişkiler:

Madde 14 6 (1) Genel Müdürlük taraf, ndan ba , ms, z spor federasyonlar, na yap, lan yardımlar ile Genel Müdürlük bütçesinden bu federasyonlara tahsis edilen kaynaklar kullan, larak edinilen her türlü ta , n, r ve ta , nmazlar edinim amac, d, , nda kullan, lamaz ve Genel Müdürün izni al, nmadan üçüncü ki ilere sat, lamaz ve devredilemez.

(2) Genel Müdürlük taraf, ndan yap, lan yardımlar ve tahsis edilen kaynaklar kullan, larak al, nan ta , nmazlar, n mülkiyeti Genel Müdürlü e ait olur. Bu ekilde al, nan ta , nmazlar, n Genel Müdürlük ad, na tapuda kay, t ve tescil edilmesi için Federasyon Ba kan, veya genel sekretere yetki verilir. Bu ta , nmazlar ilgili federasyona tahsis edilir ve Genel Müdürlü ün mevzuat, çerçevesinde kullan, l, r.

(3) Genel Müdürlük, federasyonlar, n talebi durumunda, kendisine ait spor tesislerinin i letilmesini, menkul ve gayrimenkullerini bedelsiz olarak k, rkdokuz y, la kadar federasyonun faaliyetleri için tahsis edebilir.

(4) Tahsisi yap, lan spor tesisleri veya ta , nmazlar zaruri giderlerini kar , lamas, kayd, yla di er federasyonlara kulland, r, l, r.

(5) Federasyonlara tahsis edilen spor tesisleri ile menkul ve gayrimenkullerin tahsis amac, d, ,nda kullan,lmamas, veya di er federasyon faaliyetlerinde kulland,r,lmamas, halinde, tahsis i lemi Genel Müdürlükçe iptal edilir.

(6) Genel Müdürlük olimpik spor dallar,nda; federasyonun bir önceki y,ı gerçeikle en gelirlerinin yüzde 75'i kadar, olimpik olmayan federasyonlara ise yüzde 50'si kadar yardım,da bulunabilir.

(7) Genel Müdürlük bütçesinden federasyonlara, ilgili spor dal,n,n alt yap,s,, e itime ili kin projelerinin desteklenmesi amac,yla gerekti inde kaynak tahsis edilebilir.

(8) Genel Müdürlükçe federasyonlara yardım ve proje deste i yap,lmamas, ile yap,lan bu yardım ve proje desteklerinin harcama usul ve esaslar, Genel Müdürlükçe ç,kar,lacak yönerge ile belirlenir.

(9) Genel Müdürlük taraf,ndan yap,lan ayni ve nakdi yardımlar,n mevzuata ve amac,na uygun olarak harcanmamas, halinde olu acak zarar, kusurlar, bulunan Federasyon Başkan, ve Yönetim Kurulu üyelerinden tahsil edilir ve bunlar hakk,nda suç duyurusunda bulunulur.

(10) Teknik elemanlar ve sporculara ödenecek ücretler hariç, federasyonda çal, an personel ve di er görevlilere verilecek ücret ve yolluklar kamu kaynaklar, ve Spor Toto Te kilat Başkanl, ,ndan sa lanan reklam gelirlerinden kar ,lanamaz.

(11) Bu maddede geçen teknik personel ibaresinden; teknik direktör, antrenör, spor masörü-masözü, kondisyoner, diyetisyen, doktor, sa lık eleman,, spor psikolo u, spor analizcisi, istatistikçi, jüri üyesi, gözlemci, temsilci, hakem, teknik kurul üyeleri, mali konularda uzman, avukat, kurs e iticisi, federasyonlara ait spor tesisleri ve kamp e itim merkezleri ile spor alanlar,n, spor faaliyetlerinin yap,lmamas,na elveri li hale getirmek üzere görevlendirilenler ve benzeri görevliler anla ,ır.

(12) Genel Müdürlük personelinden yararlanma usul ve esaslar,, Genel Müdürlük ile federasyonlar aras,nda yap,lacak protokol ile tespit olunur. Bu ekilde görevlendirilen personele kanuni harc,rah ve Genel Müdürlük mevzuat,na göre spor müsabakalar,nda asli görevlerinden ayr, görevlendirilenlere ödenecek görev ücretleri d, ,nda herhangi bir ad alt,nda ödeme yap,lanamaz.

(13) Federasyonlar; antrenör, hakem ve benzeri spor elemanlar, ile spor kulüplerine ve sponsorluklara ait istatistiki bilgileri üç ayda bir Genel Müdürlü e göndermek ve sporcu lisans, tescil, vize ve transfer i lemlerini Genel Müdürlü ün merkezi otomasyon sistemi üzerinden yürütmek zorundadır.

(14) Federasyonlar, Genel Müdürlük ile uluslararası, federasyonlar, n belirledi i e itim kriterlerine uygun olarak i birli i içerisinde antrenör, hakem ve benzeri di er spor elemanlar, n, yeti tirir.

(15) Profesyonel ube kurulmas,, federasyona spor dal, ba lanmas,, ba l, spor dallar, n, n ayr, lmas, i lemleri federasyon Yönetim Kurulunun Genel Müdürlü e müracaat, üzerine 3289 say, l, Kanun hükümlerine göre yürütülür.

(16) Federasyonlar, n denetimine ili kin hususlar hariç olmak üzere, Genel Müdürlük ile federasyonlar aras, nda ç, kacak ihtilaflar, Tahkim Kurulunca belirlenecek bir üyenin ba kanl, , nda Genel Müdürlük ve federasyon temsilcilerinin kat, l, m, yla olu turulacak komisyon marifetiyle çözümlenir. Bu komisyon kararlar, na yap, lacak itiraz, Tahkim Kurulunca incelenerek sonuçland, r, l, r.

Federasyonun Gelirleri:

Madde 15 6 (1) Federasyonlar, n gelirleri unlard, r:

- a) Genel Müdürlük bütçesinden ayr, lacak pay,
- b) Genel Müdürlük bütçesinden altyap, ve e itime ili kin projelerin desteklenmesi için aktar, lacak kaynak,
- c) Ki i ve kurumlardan al, nacak kat, l, m pay,,
- ç) Tescil ve vize ücretleri ile transferlerden al, nacak pay,
- d) tiraz ve ceza gelirleri,
- e) Milli müsabakalar, n radyo, televizyon ve internet üzerinden yay, n, ndan elde edilecek yay, n hakk, bedelleri,

f) Reklam ve yayın gelirleri,

g) Sponsorluk gelirleri,

) Yardım ve baideler,

h) Benzeri gelirler.

(2) Federasyonların gelirleri ana statüsünde belirlenen usul ve esaslara uygun olarak harcanır. Federasyonların tüm gelirleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

(3) Federasyonlar tarafından yapılan faaliyet ve müsabakalarda elde edilen reklam, sponsorluk, naklen yayın, milli müsabakalara ait bilet gelirleri federasyona aittir.

Muhasebe ve Raporlama Sistemi:

Madde 16 6 (1) Federasyonlarda tek düzen muhasebe sistemine ve bilanço esasına göre kayıt tutulur.

(2) Muhasebe işlemlerinin ispat gücü olan belgelere dayandırılması, zorunludur. Kayıt, denetim, kontrol ve takip açısından Vergi Usul Kanununda belirlenmiş standart belge, rapor ve defterler kullanılır.

(3) Hesaplar takvim yılı esasına göre tutulur. Gelir ve giderler tahakkuk ettirildikleri yılın hesaplarında gösterilir. Ancak federasyonlar, mali genel kurul tarihlerini de esas alarak ve ihtiyari bir şekilde ayrıca muhasebe raporlamalarını yapabilirler. Bu ihtiyari raporların hazırlanması, olması, takvim yılına göre kayıt yapılması, ve raporlamasını engellemez.

(4) Genel Müdürlük tarafından yapılan yardımların izlenmesi ve spor politikalarına yön verilebilmesi bakımından, federasyonlara ait muhasebe kayıtları, belli bir otomasyon sisteminde Genel Müdürlükte oluşturulacak bir merkezde toplu bir biçimde izlenebilir. Bu durumda Genel Müdürlükçe oluşturulacak standart hesap planına uygun olarak kayıtların düzenlenmesi ve federasyon muhasebe servislerinin bu merkezle işbirliği içinde çalışması, zorunludur.

(5) Federasyonlar, muhasebe servislerini kurmak ve bu serviste çalışan personeli kendi konusunda eğitmekle yükümlüdür.

Denetim:

Madde 17 6 (1) Federasyonlar,n her türlü faaliyetlerinin denetimi; genel kurul, denetim kurulu ve Bakan taraf,ndan görevlendirilecek denetim elemanlar,nca yap,l,r.

(2) Federasyon harcamalar,n,n yerindelik denetimi yetkili kurullar,nca, Genel Müdürlükçe yap,lan her türlü yardımlar,n amaca uygunlu u ve denetimi ise Genel Müdürlükçe yap,l,r. Genel Müdürlük taraf,ndan yap,lan ayni ve nakdi yardımlar,n mevzuata ve amac,na uygun olarak harcanmamas, halinde olu acak zarar, kusurlar, bulunan Federasyon Ba kan, ve Yönetim Kurulu üyelerinden Genel Müdürlükçe tahsil edilir ve Genel Müdürlük bütçesine gelir kaydedilir. Ayr,ca sorumlular hakk,nda suç duyurusunda bulunulur.

(3) Bakanlık veya Genel Müdürlükçe yapt,r,lacak denetimlerde;

a) Her türlü i ve i lemlerin mevzuata uygun yap,l,p yap,lmad, ,,

b)Yardımlar,n amaca uygunlu u,

c) Genel kabul görmü bütçeleme ve ar iv standartlar, ile tek düzen muhasebe sistemine uyumluluk,

ç) Kay,t düzeninde saydaml,k ve hesap verilebilirlik, uygun raporlama sistemi,

d) Kulüp, antrenör, hakem, sporcu ve benzerlerine ait sicil kay,tlar,n,n tutulmas,,

e) Ödül ve yardımlar,n adil yap,lmamas,,

f) Standart belgeleme ve dosyalama i lemlerinin sürdürülmesi hususlar, göz önünde bulundurulur.

Disiplin lemleri

Madde 18 6 (1) Federasyonlara ba l, spor dallar, ile ilgili olarak;

a) Federasyonlar,n faaliyet program,nda yer alan müsabaka ve faaliyetlerde; kulüpler, federasyona ba l, spor dallar,nda faaliyette bulunan kurulu lar, sporcular, hakem, antrenör, menajer, yönetici ve görevli di er ki ilerin spor ahlak,na ve disiplinine ayk,r, davran, lar,na ili kin ceza i lerine federasyonun ceza/disiplin kurulu,

b) Federasyonun faaliyet program,nda yer almayan il veya ilçe müdürlüklerince düzenlenen müsabaka ve faaliyetlerde; kulüpler, ilgili spor dal,nda faaliyette bulunan kurulu lar, sporcular, hakem, antrenör, menajer, yönetici ve görevli di er ki ilerin spor ahlak,na ve disiplinine ayk,r, davran, lar,na ili kin ceza i lerine il veya ilçe ceza kurullar,,

c) Kurum veya kurulu larca federasyondan, il veya ilçe müdürlüklerinden izin al,nmak suretiyle düzenlenen müsabaka ve faaliyetlerde; ilgili spor dal,nda faaliyette bulunan kurulu lar, kulüpler, sporcular, hakem, antrenör, menajer, yönetici ve görevli di er ki ilerin spor ahlak,na ve disiplinine ayk,r, davran, lar,na ili kin ceza i lerine, izin al,nan merciin disiplin/ceza kurulu,bakar.

(2) l veya ilçe ceza kurullar, taraf,ndan verilen cezalara kar ,, 070/1/1993 tarihli ve 21458 say,l, Resmî Gazete'de yay,mlanan Gençlik ve Spor Genel Müdürlü ü Amatör Spor Dallar, Ceza Yönetmeli i hükümleri uyar,nca, Genel Müdürlük Ceza Kuruluna itiraz edilebilir.

(3) Tahkim Kurulu, Genel Müdürlük ceza kurullar,, federasyon disiplin/ceza kurullar, ile il veya ilçe ceza kurullar,nca verilecek cezalar, Genel Müdürlük Merkez Ceza Kurulunda olu turulacak sportif ceza kütü üne kaydedilir.

Geçici ve Son Hükümler:

Geçi Hükümleri:

Geçici Madde 1 ó (1) Federasyonlar yap,lacak ilk ilgili olimpiyat veya paralimpik oyunlar,n,n bitim tarihlerinden itibaren üç ay içerisinde genel kurullar,n, yaparak hukuki yap,lar,n, ve ana statülerini 3289 say,l, Kanun ve bu Yönetmeli e uygun hale getirmek zorundadır.

(2) 3289 say,l, Kanun ile bu Yönetmelik gere ince yap,lmas, gereken ana statü de i iklikleri ile di er alt düzenleyici i lemler yürürlü e girinceye kadar mevcut düzenlemelerin 3289 say,l, Kanun ile bu Yönetmeli e ayk,r, olmayan hükümlerinin uygulanmas,na devam olunur.

Yürürlük:

Madde 19 ó (1) Bu Yönetmelik yay,m, tarihinde yürürlü e girer.

Yürütme:

Madde 20 ó (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Spor Genel Müdürü yürütür.

Maddesiyle son nokta konulmu ve 2012 Londra Olimpiyatlar, sonras,ndaki 3 ay içerisinde Federasyonlar,n Ola an Genel Kurullar,n, yapma zorunlulu u getirilmi tir (G.S.G.M.,2012:14).

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, ara t,rmada izlenen yöntem, ara t,rma evreni, örneklem, veri toplama ve çözümleme yöntemi açıklanm, t,r.

3.1. Ara t,rman,n Amac,

Özerklik Sonras, 3289 Say,l, Kanunda Yap,lan De i ikliklerin, Spor Federasyonlar,n,n Yap,lanmas,na Etkisinin de erlendirilmesi amaçlanm, t,r.

3.2. Ara t,rman,n Önemi

3289 say,l, Spor Genel Müdürlü ünün Te kilat ve Görevleri Hakk,ndaki Kanunda yap,lan en son de i ikliklerle, ba ,ms,z olan spor federasyonlar,n idari ve mali yönden ne gibi de i imlere u rad, , ve bu de i imlerin Spor Genel Müdürlü üne dolay,s,yla devlete ba ,ml, oldu u önceki dönemlere nazaran hangi konularda federasyonlar,n performans, artt,rmaya neden oldu unu saptanmak, ayr,ca yap,lan kar ,la t,rmalarla da, spor federasyonlar,n,n gelecek dönemlerde ortaya koyaca , muhtemel performans art,r,m,n,n ne yönde olaca ,n, belirlemeye çal, makt,r.

3.3. Problem Cümlesi

- Özerklik Sonras, 3289 Say,l, Kanunda Yap,lan De i ikliklerin, Spor Federasyonlar,n,n Yap,lanmas,na ve performans,n, art,rmada bir etkisi var m,d,r?

3.4. Ara t,rman,n Modeli

Ara t,rma tarama modeline uygun olarak gerçekleştirilmi tir. Anket iki bölümden olu mu tur. Birinci bölümde ki sel bilgilere, ikinci bölümde özerklik sonras, kanunda yap,lan de i ikliklerin, spor federasyonlar,n,n yap,lanmas,na etkisini ortaya koymaya yönelik sorulara yer verilmi tir. Ankete kat,lanlar,n ilgili sorulara verdikleri cevaplar ya , cinsiyet, e itim düzeyi, hizmet y,l, ve görev yap,lan kuruma göre ayr, ayr, tablolar olu turulmu tur. Bu uygulama sonucunda elde edilen bulgular yorumlanarak sonuca gidilmeye çal, ,lm, t,r.

3.5. Ara tırman,n Evren ve Örneklemi

Ara tırman,n evreni, Spor Genel Müdürlü ü ve Ba ,ms,z Spor Federasyonlar,nda çal, an personeller olu mu tur. Çal, maya kat,lan 120 ki iye ölçek uygulanm, t,r. Ara tırma gurubunu olu turan deneklerin 8ı Federasyon Ba kan,, 16ø, Federasyon Genel Sekreteri, 25ı ef, 42øsi memur ve 29ı Spor Uzman,ndan olu mu tur.

3.6. Ölçme Arac,n,n Geli tirilmesi

Ara tırma verilerinin toplanmas,nda anket tekni i kullan,lm, t,r. Anket 23 sorudan olu turulmu , konuya ili kin anket sorular,n geçerlilik ve güvenilirli i yap,lm, olup, iç tutarlı,k yöntemine göre, maddelere verilen cevaplar,n toplam test puan, ile uyumlu olup iç tutarlı, a sahip oldu u görülmü tür (Cronbach alpha 0,090 olarak bulunmu tur). Konunun uzman, ö retim üyelerinin görü leri ve önerileri do rultusunda anket geli tirilmi ve son haline getirilmi tir. Ölçme yapmak istedi imiz evrenle örneklem aras,nda ili ki de erlendirilmi , uygulama yap,lan örneklem grubunun evreni temsil etti i görülmü tür.

3.7. Verilerin Toplanması,

Ara tırma için haz,rlanan anketler, Spor Genel Müdürlü ü ve ba ,ms,z federasyonlarda çal, an personele elden verilmi ve tekrar elden al,narak toplanm, t,r. Anketler tesadüfi olarak da ,t,lm, ve toplanm, t,r. Konuyla ilgili yerli ve yabanc, literatür taranm, t,r.

3.8. Verilerin Analizi

Çal, maya tesadüfi olarak seçilen 120 ki i kat,lm, , toplanan veriler bilgisayar ortam,nda SPSS 13.0 istatistik program, ile analiz edilmi tir. Ara tırma kat,lanlar,n ki isel bilgilerini ve ankette yer alan sorulara ili kin görü lerini de erlendirmeye yönelik olarak frekans ve yüzdellik analizi, ortalama (*M*) ve standart sapmalar,, ara tırma kat,lanlar,n sorulara yönelik dü üncelerinin ya , e itim düzeyi ve hizmet y,l,na göre de i ip de i medi inin belirlenmesi için, birbirinden ba ,ms,z iki yada daha fazla grubun (örneklem) ba ,ml, bir de i kene ili kin ölçümlerinin kar ,la t,r,larak iki da ,l,m aras,nda anlaml, bir fark olup olmad, ,n, test etmek amac, ile kullan,lan Kruskal Wallish Analizi yap,lm, t,r.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Tablo 1. Ara tırmaya Katılanların, Cinsiyet, Ya , E itim Düzeyi, Hizmet Yılı, ve Kurum De i kenlerine Göre Da ılım,

N=120		f	%
C NS YET	Kadın	31	25,84
	Erkek	89	74,16
	Toplam	120	100,0
YA	20-30	20	16,66
	31-40	41	34,16
	41-50	32	26,66
	50 ve üstü	27	22,50
	Toplam	120	100,0
E T M DÜZEY	İlk-orta	12	12,0
	Yüksek	83	69,16
	L.üstü	25	20,83
	Toplam	120	100,0
H ZMET YILI	01-10	34	28,33
	11-20	40	33,33
	21-30	26	21,66
	31 ve üstü	20	16,66
	Toplam	120	100,0
KURUM	SGM	39	32,50
	Federasyon	81	67,50
	Toplam	120	100,0

Tablo 1'e göre ankete katılanların, %74,16'si, erkek, %25,84'ünü kadın katılımcılardır. Ya gruplarına göre dağılımlar incelendiğinde %16,66'si, 20-30 yaş, %34,16'si, 31-40 yaş, %26,66'si, 41-50 yaş, %22,50'sinin 50 yaş ve üstü grupta yer aldığı, saptanmıştır. %12'dik kesimin ilk ve orta öğretim, %69,16'si, lisans düzeyinde öğrenim gördükleri, %20,83'ünün lisans üstü düzeyde öğrenim düzeyine sahip oldukları tespit edilmiştir.

Bu verilerin yanında, aynı tabloda katılımcıların hizmet yıllarına göre, %28,33'ünün 1-10 yıl, %33,33'ünün 11-20 yıl, %21,66'sinin 21-30 yıl, %16,66'sinin ise 31 yıl üstü hizmeti olduğu, %32,50'sinin SGM bünyesinde, 67,50'sinin ise Spor Federasyonları bünyesinde çalışmaları görülmektedir.

Tablo 2. Katılımcıların Önermelere Verdiği Cevaplara Göre Dağılımı

ÖNERMELER	1- Hiç Katılmıyorum		2- Katılmıyorum		3- Kararsızım		4- Katılıyorum		5- Tamamen Katılıyorum		M	Std
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
S1- Spor Federasyonları, başkanlık olması, idari yapı, dairelerin kaldırılması, sağlam, t.r.	8	6,7	17	14,2	15	12,5	39	32,5	41	34,2	3,7	15,0
S2- Spor Federasyonları, başkanlık olması, bürokratik anlamda idareleri kaldırılması, t.r.	7	5,8	11	9,2	23	19,2	45	37,5	34	28,3	3,7	15,8
S3- Spor Federasyonları, başkanlık olması, Federasyon Başkanlığı yönetimsel açıdan inisiyatifini artırır.	5	4,7	12	10,0	18	15,0	44	36,6	41	34,2	3,9	17,5
S4- Spor Federasyonları, başkanlık olması, Yönetim Kurulunun etkinliğini artırır.	6	5,0	15	12,5	24	20,0	41	34,2	34	28,3	3,7	14,1
S5- Spor federasyonları, başkanlık olması, spor hizmetlerinin sosyal ve siyasal baskılardan uzak tutulması, konusunda olumlu etki yapar.	11	9,2	19	15,8	31	25,8	37	30,8	22	18,3	3,3	10,2
S6- Spor federasyonları, idari yönden başkanlık olması, karar alma ve etkin uygulama süreçlerini geliştirir.	10	8,3	16	13,3	35	29,2	34	28,3	25	20,8	3,4	11,0
S7- Spor federasyonları, idari yönden başkanlık olması, sportif hizmet ve faaliyetlerin etkinliğini ve verimliliğini artırır.	15	12,5	18	15,0	41	34,2	42	35,0	4	3,3	3,0	16,8
S8- Spor federasyonları, başkanlık olması, federasyonları daha geniş bir tabana yayılması, sağlar.	6	5,0	11	9,2	49	40,8	45	37,5	9	7,5	3,3	21,1
S9- Spor federasyonları, başkanlık olması, spor aktivitelerinin yaygınlaştırılması, bakımından gereklidir.	10	8,3	15	12,5	48	40,0	39	32,5	8	6,7	3,2	18,3

S10- Spor federasyonlar,n,n ekonomik aç,dan ba ,ms,z olmas,, federasyonlar ile spor kulüpleri ve sporla ilgili ki i ve kurulu lar aras,ndaki ili kilerin geli tirilmesini sa lar.	8	6,7	17	14,2	47	39,2	39	32,5	9	7,5	3,2	17,9
S11- Ba ,ms,z federasyonlar,n yönetim aç,s,ndan, spor federasyonlar,n, sporcular,n geli tirilmesine sa lad, , katk,lar aç,s,ndan yeterli buluyorum.	11	9,2	15	12,5	49	40,8	39	32,5	6	5,0	3,1	18,9
S12- Spor federasyonlar,n,n ekonomik aç,dan ba ,ms,z olmas,, sportif hizmetlerin yürütülmesi ve kaynak verimlili inin sa lanmas, aç,s,ndan önemlidir.	6	5,0	18	15,0	42	35,0	43	35,8	11	9,2	3,3	17,5
S13- Ekonomik yönden sponsorluk gelirleri ba ,ms,z spor federasyonlar,n,n önemli gelir kaynaklar,ndand,r.	6	5,0	16	13,3	46	38,3	42	35,0	10	8,3	3,3	18,7
S14- dari yönden, bölgesel ve ulusal spor organizasyonlar,n,n etkin ve verimli bir ekilde yürütülebilmesi aç,s,ndan spor federasyonlar,n,n ba ,ms,zl, , olumlu bir geli medir.	7	5,8	19	15,8	45	37,5	42	35,0	7	5,8	3,2	18,5
S15- Ba ,ms,z federasyonlar aç,s,ndan,ekonomik yönden öz kaynak yaratma yeteneklerini yeterli buluyorum.	10	8,3	18	15,0	44	36,7	44	36,6	4	3,3	3,1	18,9
S16- Ekonomik aç,dan ba ,ms,z federasyonlara, kamu kaynaklar,ndan yap,lan yard,m,lar, yeterli buluyorum.	9	7,5	18	15,0	43	35,8	33	27,5	17	14,2	3,3	13,7
S17- Ba ,ms,z federasyonlar aç,s,ndan, ilgili spor dal,ndaki idari mekanizmay, yeterli buluyorum.	10	8,3	23	19,7	43	35,8	39	32,5	5	4,2	3,1	16,9
S18- Kamuya ait spor tesislerinin, ba ,ms,z spor federasyonlar,na bedelsiz devredilmesini olumlu buluyorum.	6	5,0	20	16,7	36	30,0	40	33,3	18	15,0	3,4	13,9
S19- Spor tesislerinin ekonomik aç,dan federasyonlara getirisi konusunda etkin ve verimli kullan,m, sa lanmaktad,r.	9	7,5	16	13,3	46	38,3	32	26,7	17	14,2	3,3	14,9
S20- Ekonomik aç,dan, gelir kaynaklar,n,n s,n,rl, ve spor dal,n,n geli mi lik düzeyleri dikkate al,narak, baz, ba ,ms,z spor federasyonlar,n,n SGM bünyesinde kalmas, gereklidir.	6	5,0	19	15,8	42	35,0	42	35,0	11	9,2	3,3	17,1
S21- Ba ,ms,z federasyonlar,n yönetim aç,s,ndan, spor federasyonlar,n, sporcular,n geli tirilmesine sa lad,g, katk,lar aç,s,ndan yeterli buluyorum.	11	9,2	15	12,5	49	40,8	39	32,5	6	5,0	3,1	18,9

S22- Ba ,ms,z federasyonlar,n, sporcular,n geli imi aç,s,ndan ekonomik olarak sa lanan kat,y, yeterlidir.	8	6,6	15	12,5	49	40,8	35	29,2	13	10,8	3,3	17,4
S23- Ba ,ms,z federasyonlar,n,ekonomik aç,dan spor kulüplerine verilen te vik ve deste i yeterli buluyorum.	16	13,3	34	28,3	42	35,0	24	20,0	4	3,3	2,7	14,9

Tablo 2'nde; Ankete kat,lanlar,n, %66,7'si büyük bir ço unlu u Spor Federasyonlar,n,n ba ,ms,z olmas,, idari yap,da i lerin h,zlanmas,n, sa lam, t,r önermesine kat,lmakta yada tamamen kat,lmakta oldu unu beyan etmi tir.

"Spor Federasyonlar,n,n ba ,ms,z olmas,, bürokratik anlamda i leri h,zland,r,r" gö rü üne kat,lmad,lar,n, %9,2'sinin kat,lmad, , %19,2'sinin karars,z oldu u, %37,5'sinin kat,ld, , ve %28,3'ünün ise tamamen kat,ld, , ekinde gö rü belirtmi lerdir.

"Spor Federasyonlar,n,n ba ,ms,z olmas,,Federasyon Ba kan,n,n yönetimsel aç,dan inisiyatifi artt,r,r" dü ünmesine kat,lmad,lar,n, %10,0'ünün kat,lmad, , %15,0'ünün karars,z oldu u, %36,7'sinin kat,ld, , ve %34,2'sinin ise tamamen kat,lmakta oldu u görülmektedir.

"Spor Federasyonlar,n,n ba ,ms,z olmas,, Yönetim Kurulunun etkinli ini artt,r,r" gö rü üne kat,lmad,lar,n, %12,5'sinin kat,lmad, , %20,0'sinin karars,z oldu u, %34,2'sinin kat,ld, , ve %28,3'ünün ise tamamen kat,ld, , saptanm, t,r.

"Spor federasyonlar,n,n ba ,ms,z olmas,, spor hizmetlerinin sosyal ve siyasal bask,lardan uzak tutulmas, konusunda olumlu etki yapar" gö rü üne kat,lmad,lar,n, %15,8'ünün kat,lmad, , %30,8'ünün karars,z oldu u, %30,8'ünün kat,ld, , ve %18,3'ünün ise tamamen kat,ld, ,n, ifade etmi lerdir.

"Spor federasyonlar,n,n idari yönden ba ,ms,z olmas,, karar alma ve etkin uygulama süreçlerini geli tirir" fikrine kat,lmad,lar,n, %13,3'ünün kat,lmad, , %29,2'sinin karars,z oldu u, %28,3'ünün kat,ld, , ve %20,8'ünün ise tamamen kat,lmaktad,r.

"Spor federasyonlar,n,n idari yönden ba ,ms,z olmas,, sportif hizmet ve faaliyetlerin etkinli ini ve verimlili ini artt,r,r" fikrine kat,lmad,lar,n, %15,0'ünün kat,lmad, , %35,0'ünün kat,ld, , ve %3,3'ünün ise tamamen kat,ld, , ekinde saptanm, ken, ara t,rmaya kat,lan kat,lmad,lar,n %34,2'sinin bu konuda karars,z oldu u gö rü ünde olduklar, belirlenmi tir.

"Spor federasyonlar,n,n ba ,ms,z olmas,, federasyonlar,n daha geni bir tabana yay,lmaz,n, sa lar" fikrine kat,l,mc,lar,n, %9,2'inin kat,lmad, ,, %40,8'inin karars,z oldu u, %37,5'sinin kat,ld, , ve %7,5'inin ise tamamen kat,ld, , görü ü a ,rl,k kazanm, t,r.

"Spor federasyonlar,n,n ba ,ms,zl, ,, spor aktivitelerinin yayg,nla t,r,lmaz, bak,m,ndan gereklidir" fikrine kat,l,mc,lar,n, %12,5'inin kat,lmad, ,, %40,0'n,n karars,z oldu u, %32,5'sinin kat,ld, , ve % 6,7'inin ise tamamen kat,lmakta olduklar, bulunmu tur.

"Spor federasyonlar,n,n ekonomik aç,dan ba ,ms,z olmas,, federasyonlar ile spor kulüpleri ve sporla ilgili ki i ve kurulu lar aras,ndaki ili kilerin geli tirilmesini sa lar" görü üne kat,l,mc,lar,n, %14,2'inin kat,lmad, ,, %32,5'sinin kat,ld, , ve %7,5'inin ise tamamen kat,ld, , belirlenirken %39,2 gibi büyük bir ço unlu un karars,z kald, , saptanm, t,r.

"Ba ,ms,z federasyonlar,n yönetim aç,s,ndan, spor federasyonlar,n, sporcular,n geli tirilmesine sa lad, , katk,lar aç,s,ndan yeterli buluyorum" fikrine kat,l,mc,lar,n, %12,5'inin kat,lmad, ,, %40,8'inin karars,z oldu u, %32,5'sinin kat,ld, , ve %5,0'inin ise tamamen kat,lmaktad,r.

"Spor federasyonlar,n,n ekonomik aç,dan ba ,ms,z olmas,, sportif hizmetlerin yürütülmesi ve kaynak verimlili inin sa lanmas, aç,s,ndan önemlidir" fikrine kat,l,mc,lar,n, %15,0'inin kat,lmad, ,, %35,0'inin karars,z oldu u, %35,8'inin kat,ld, , ve %9,2'inin ise tamamen kat,ld, , belirlenmi tir.

"Ekonomik yönden sponsorluk gelirleri ba ,ms,z spor federasyonlar,n,n önemli gelir kaynaklar,ndand,r" fikrine kat,l,mc,lar,n, % 13,3'inin kat,lmad, ,, % 38,3'inin karars,z oldu u, % 35,0'inin kat,ld, , ve % 8,3'inin ise tamamen kat,ld, , saptanm, t,r.

" dari yönden, bölgesel ve ulusal spor organizasyonlar,n,n etkin ve verimli bir görü üne kat,l,mc,lar,n, % 15,8'inin kat,lmad, ,, % 37,5'inin karars,z oldu u, % 35,0'inin kat,ld, , ve %5,8'inin ise tamamen kat,ld,klar, bulunmu tur.

"Ba ,ms,z federasyonlar aç,s,ndan, ekonomik yönden öz kaynak yaratma yeteneklerini yeterli buluyorum" fikrine kat,l,mc,lar,n, %15,0'inin kat,lmad, ,, %36,7'inin karars,z oldu u, %36,7'sinin kat,ld, , ve % 3,3'inin ise tamamen kat,ld, , görü ü ön plana ç,km, t,r.

"Ekonomik aç, dan ba , ms, z federasyonlara, kamu kaynaklar, ndan yap, lan yard, mlar, yeterli buluyorum" fikrine kat, l, mc, lar, n, %15,0'ünün kat, lmad, ,, %35,8'ünün karars, z oldu u, %27,5'sinin kat, ld, , ve %14,2'sinin ise tamamen kat, ld, , belirlenmi tir.

"Ba , ms, z federasyonlar aç, s, ndan, ilgili spor dal, ndaki idari mekanizmay, yeterli buluyorum" fikrine kat, l, mc, lar, n, %19,2'sinin kat, lmad, ,, %35,8'ünün karars, z oldu u, %32,5'sinin kat, ld, , ve %4,2'sinin ise tamamen kat, ld, , saptanm, t, r.

"Kamuya ait spor tesislerinin, ba , ms, z spor federasyonlar, na bedelsiz devredilmesini olumlu buluyorum" fikrine kat, l, mc, lar, n, %16,7'sinin kat, lmad, ,, %30,0'ünün karars, z oldu u, %33,3'ünün kat, ld, , ve %15,0'ünün ise tamamen kat, ld, , görü ünde olduklar, tespit edilmi tir.

"Spor tesislerinin ekonomik aç, dan federasyonlara getirisi konusunda etkin ve verimli kullan, m, sa lanmaktad, r" fikrine kat, l, mc, lar, n, %13,3'ünün kat, lmad, ,, %38,3'ünün karars, z oldu u, %26,7'sinin kat, ld, , ve %14,2'sinin ise tamamen kat, lmakta olduklar, belirlenmi tir.

"Ekonomik aç, dan, gelir kaynaklar, n, n s, n, rl, ve spor dal, n, n geli mi lik düzeyleri dikkate al, narak, baz, ba , ms, z spor federasyonlar, n, n SGM bünyesinde kalmas, gereklidir" fikrine kat, l, mc, lar, n, %15,8'ünün kat, lmad, ,, %35,0'ünün karars, z oldu u, %35,0'ünün kat, ld, , ve %9,2'sinin ise tamamen kat, ld, , saptanm, t, r.

"Ba , ms, z federasyonlar, n yönetim aç, s, ndan, spor federasyonlar, n, sporcular, n geli tirilmesine sa lad, g, katk, lar aç, s, ndan yeterli buluyorum" fikrine kat, l, mc, lar, n, %12,5'sinin kat, lmad, ,, %32,5'sinin kat, ld, , ve %5,0'ünün ise tamamen kat, ld, , belirlenirken karars, z kalanlar, n oran, %40,8 olarak tespit edilmi tir.

"Ba , ms, z federasyonlar, n, sporcular, n geli mi aç, s, ndan ekonomik olarak sa lanan katk, yeterlidir" fikrine kat, l, mc, lar, n, %12,5'sinin kat, lmad, ,, %40,8'ünün karars, z oldu u, %29,2'sinin kat, ld, , ve %10,8'ünün ise tamamen kat, ld, , belirlenmi tir.

"Ba , ms, z federasyonlar, n, ekonomik aç, dan spor kulüplerine verilen te vik ve deste i yeterli buluyorum" fikrine kat, l, mc, lar, n, %28,3'ünün kat, lmad, ,, %35,0'ünün karars, z oldu u, %20,0'sinin kat, ld, , ve %3,3'ünün ise tamamen kat, ld, , tespit edilmi tir.

Tablo 3. Katılanlar, Anket Sorularına Verdikleri Cevapların Cinsiyet ve Kurum Açısından Anlamlılık Düzeyi:

DEKLENLER		Ortalama (M)	z	P	
3289 Sayılı Kanunda Yapılan Değişikliklerin İdari Yönden, Başlıca Spor Federasyonlarındaki Etkisine İlişkin Tutumlar	CİNSİYET	Kadın (A)	31,0	-1,045	0,029
		Erkek (B)	89,0		
		Toplam	120		
	KURUM	SGM	57,0	-0,321	0,695
		Federasyon	53,3		
		Toplam	120		
3289 Sayılı Kanunda Yapılan Değişikliklerin Mali Yönden, Başlıca Spor Federasyonlarındaki Etkisine İlişkin Tutumlar	CİNSİYET	Kadın (A)	50,3	-1,175	0,015
		Erkek (B)	68,3		
		Toplam	120		
	KURUM	SGM	68,5	-0,871	0,296
		Federasyon	62,3		
		Toplam	120		
3289 Sayılı Kanunda Yapılan Değişikliklerin Başlıca Federasyonların Spor Branşlarının Gelişimine Katkılarına İlişkin Tutumlar	CİNSİYET	Kadın (A)	47,8	-1,354	0,014
		Erkek (B)	65,8		
		Toplam	120		
	KURUM	SGM	67,2	-0,567	0,511
		Federasyon	65,5		
		Toplam	120		
3289 Sayılı Kanunda Yapılan Değişikliklerin Başlıca Spor Federasyonlarının Eitime ve Altyapıya Verilen Öneme İlişkin Tutumlar	CİNSİYET	Kadın (A)	50,3	-1,648	0,024
		Erkek (B)	69,5		
		Toplam	120		
	KURUM	SGM	59,7	-0,762	0,297
		Federasyon	56,3		
		Toplam	120		

Tablo 3'te; Ankete katılan katılımcıların, sorulara verdikleri cevapları incelediğinde kurum değişkenine göre, idari ve mali yönden, Başlıca Spor Branşlarının Gelişimine Katkılarına İlişkin Tutumlar, Başlıca Spor Branşlarının Gelişimine Katkılarına İlişkin Tutumlar ile Başlıca Spor Federasyonlarının Eitime ve Altyapıya Verilen Öneme İlişkin Tutumlar açısından gruplar arasında anlamlı bir fark olduğu (p>0,05), cinsiyet değişkeni açısından ise anlamlı bir fark olmadığı, tespit edilmiştir (p<0,05).

BÖLÜM V

TARTI MA

Tablo 1øde Ara t,rmaya kat,lan erkek ve kad,n çal, anlar,n büyük bir oran,n,n 31-40 ya grubu içinde oldu u, e itim düzeylerine bak,ld, ,nda, çal, anlar,n genelinin lisans düzeyinde e itim alm, olduklar,, çal, t,klar, kurumdaki hizmet sürelerine göre, 11-20 y,l aras,nda çal, anlar,n oran, çoklu u göze çarpmaktad,r (%33,33). Ara t,rmada ayr,ca 11-20 y,l süresince çal, anlar,n büyük bir k,sm,n,n halen spor federasyonlar, bünyesinde görev yapt,klar, tespit edilmi tir.

Tablo 2øde, Spor Federasyonlar,n,n ba ,ms,z olmas,, idari yap,da i lerin h,zlanmas,n, sa lad, , görü üne kat,lanlarla, bürokratik anlamda i leri h,zland,r,r görü üne kat,lanlar,n oran,, di er görü lerden farklı olarak oldukça yüksek oldu u görülmü tür.

Spor Federasyonlar,n,n ba ,ms,z olmas,, Federasyon Ba kan,n,n yönetimsel aç,dan inisiyatifini artt,r,r ve Yönetim Kurulunun etkinli ini artt,r,r görü üne kat,lanlar da büyük bir ço unlukla, kat,lm, oldu u görülmektedir. Bu da Federasyon Ba kan, ve Yönetim Kurulu üyelerinin, ba ,ms,z bir federasyonda çok daha etkin bir rol oynayaca ,n, görü ünün a ,rl,k kazand, ,n, ortaya koymaktad,r. Federasyonlar,n özerklik süreçleri ile ilgili, E.Erturan (2003), E.Erturan, F. mamolu (2006), F. mamolu (2002) taraf,ndan yap,lan çal, malar, idari, mali ve uygulama yönüyle de erlendirilmemesi, kat,l,mc,lar,n bu yönde bildirdikleri görü leri daha da önemli hale getirmi tir.

Spor Federasyonlar,n,n ba ,ms,z olmas,, federasyon içerisindeki yap,lanma ve kurullar, arac,l, ,yla, serbest olarak karar alabilmeleri anlam,na gelmektedir. Spor federasyonlar,n,n ba ,ms,zla t,r,lmas,, spor hizmetlerinin sosyal ve siyasal bask,lardan uzak tutulmas, konusunda olumlu etki yapaca , fikrine, kat,l,mc,lar,n verdi i cevaplar do rultusunda, federasyonlar,n özerkli iyle sosyal ve siyasal bask,lardan uzak tutulabilece i fikrine ula ,lmaktad,r.

Kanunda yap,lan de i ikliklerin yak,n bir zamanda gerçekte mesi, konuyla ilgili literatür çal, malar,ndaki kaynak eksikli i, yap,lan çal, mada elde edilen sonuçlar,n, alternatifli olarak kar ,la t,r,lmas,na henüz imkan vermemi tir.

Ancak, ara t,r,lan konular ve hedef kitle farklı olsa da, mamolu ve Erturan (2006)ın Federasyon Başkanlar, ile yaptığı, özerkle en Spor Federasyonları, n, n idari ve Mali Aç, dan De erlendirilmesi ö elde edilen sonuçlarla paralellik göstermi , benzer çal, malarda, Türk spor te kilat, n, n baş, ms, z yapı, lanmayla spor faaliyetlerinin politik bask, ve siyasal hüviyetten uzak tutulaca , görüşü ünü desteklese de, ara t,r,ma grubunun ortaya koymu oldu u görüşler, bu sonuçlarla paralellik göstermekte ve desteklemektedir.

Spor federasyonları, n, n idari yönden baş, ms, z olması, karar alma ve etkin uygulama süreçlerini geli tirir görüşü üne kat, l, mc, lar, n ço unun karars, z olması, Genel Müdürlük ve Federasyon çal, anları, n, n uygulanacak idari politikalar, n ne kadar etkin olaca , n, n zamanla netle ece ini ve de i im sürecin daha çok yeni olması, nedeniyle görüşü bildirememelerine, fikirlerin zamanla de i ebilece i veya daha net bir hal alaca , görüşü ünü ortaya koymaktadır.

Spor federasyonları, n, n idari yönden baş, ms, z olması, sportif hizmet ve faaliyetlerin etkinli ini ve verimlili ini artt, r, r görüşü üne verilen cevaplarda, kat, l, mc, lar, n büyük bir oranda kat, l, m, olması, göstermektedir ki, spor faaliyetlerinin etkin ve verimli olması, bürokratik engellerin ortadan kalkması, yla mümkün olaca , görüşü ü a , r, l, k kazanmaktadır.

Spor federasyonları, n, n baş, ms, z olması, yla, ö federasyonları, n daha geni bir tabana yay, lması, spor aktivitelerinin yayg, nla t, r, lması, ekonomik aç, dan özerk olması, federasyonlar ile spor kulüpleri ve sporla ilgili ki i ve kurulu lar aras, ndaki ili kilerin geli tirilmesini sa larö görüşü üne verilen cevaplarda, çal, anları, n karars, z tutum sergilemeleri, kat, l, mc, lar aç, s, ndan fikirlerin, tutumları, n henüz bir netli e ulaş, mam, oldu u anlam, na geldi i ekinde dü ünülmektedir. Ayr, ca, Spor Federasyonları, n, n özerkli inin, hizmetlerin yay, lması, nda etkili olup olmayaca , konusunda karars, z oldukları, n, n de erlendirilmesine neden olmaktadır. Genel Müdürlük ve Federasyon personelinin, ö Genel Müdürlük taraf, ndan uygulanan ve sporu tabana yayma politikaları, n, n imdiye kadar uluslararası, platformda ba ar, sa lanamaması, spor aktivitelerinin istenilen düzeyde yayg, nla t, r, lamaması, ekonomik aç, dan federasyonları, n zor durumda olması, ve spor kulüplerine yeterince destek verilememesi, çal, anları, n gelecekte de ayn, eylerin olma olas, l, , göz önünde bulunduruldu u görüşü ünü ortaya koymaktadır.

Kat, l, mc, lar, öyönetimsel aç, dan, spor federasyonları, n, sporcular, n geli tirilmesine sa lad, , katkı, lar yeterlidirö görüşü üne karars, z, l, klar, n, ortaya koymu ları, r.

Ö Spor federasyonlar, n, n ekonomik aç, dan ba , ms, z olmas,, sportif hizmetlerin yürütülmesi ve kaynak verimliliğinin sağlanması için önemlidir. Ö görüüne katkı kat, l, mc, lar fikir birliği içerisinde olarak, ortak bir dü ünceyi desteklemi lerdir.

Ö Ekonomik yönden sponsorluk gelirleri ba , ms, z spor federasyonlar, n, n önemli gelir kaynakları, ndan, r ve idari yönden, bölgesel ve ulusal spor organizasyonlar, n, n etkin ve verimli bir şekilde yürütülebilmesi aç, s, ndan spor federasyonlar, n, n ba , ms, z, , olumlu bir gelişimdir. Ö görüüne ise kararsız kalmı, lar, r.

Özerk federasyonlar aç, s, ndan, ökonomik yönden kaynak yaratma yeteneklerini yeterli buluyorum. Ö fikrine katkı kat, l, mc, lar, %36,7 ile kararsız olmasın, %36,7 ile katkı kat, l, mc, lar, r.

Ö Ekonomik aç, dan ba , ms, z federasyonlara, kamu kaynakları, ndan yapı, lan yardımlar, yeterli buluyorum ve ba , ms, z federasyonlar aç, s, ndan, ilgili spor dal, ndaki idari mekanizmayı, yeterli buluyorum. Ö görüüne ise katkı kat, l, mc, lar tarafından kararsız, k görüünü ortaya koymuştur.

Ö Kamuya ait spor tesislerinin, ba , ms, z spor federasyonları, na bedelsiz devredilmesini olumlu buluyorum. Ö görüüne ise katkı kat, l, mc, lar, n uygun görü bildirmesi, ba lang, ç olarak kamuya ait spor tesislerinin kullanım hakkıyla bu geçi döneminde ekonomik aç, dan katkı kat, l, mc, lar, a , ö dü üncesi a , r, k kazanmı, t, r.

Spor tesislerinin ekonomik aç, dan federasyonlara getirisi konusunda etkin ve verimli kullanım, sağlanmaktadır. Ö görüüne katkı kat, l, mc, lar yine kararsız oldukları, görülmektedir.

DPT tarafından en son 2000 y, l, içerisinde hazırlanan Beden Eğitimi Spor ve İstanbul Olimpiyatları, Özel İhtisas Komisyonu raporunda; tesis planlama, yapı, m ve kullanım, nda spor tabanı, n, n görü ve katkı kat, l, mc, lar, n sağlanamadı, ,, genelde yanlış siyasal yönlendirme ve baskı, lar, n etkisiyle planlanan, yapı, m, na başlan çok sayıda spor tesisinin bitirilemediği, k, s, tli olan kaynakları, n da bu alanda yok edildiği belirtilmiştir. Bu soruna çözüm olarak; sporda özerk yönetimin, tesislerin yapı, m ve verimli kullanım, nda olumlu gelişmeler olacaktır, dü üncesi komisyon raporunda vurgulanmıştır. Bu konu ile ilgili elde ettiğimiz verilere baktığımızda, komisyon raporunda belirtilen düşüncelere paralel sonuçları, n oldu görülmektedir. Katı, l, mc, lar, n ekonomik aç, dan gelir kaynakları, ndaki sorunları, l, l, klar ve spor dalları, n, n gelişimlik düzeyleri dikkate alınarak, bazı spor federasyonları, n, n SGM

bünyesinde kalması, gerekli olduğu görülmekte olanlar ve kararsız kalanların oranına etki olması, 04.03.2004 Tarihli ve 5105 Sayılı, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Dair Kanunla bir federasyonun başarısız olabilmesi için spor dalı, ülkemiz veya dünyadaki yaygınlığı, ve gelişme potansiyelinin, gelirlerinin giderlerini karşılayabilme yeterliliğinin olması gerektiği belirtilmiştir, katılımcılarımız verdiği cevaplar kanunla belirtilen bu başarı kriterini destekler niteliktedir.

Başarısız federasyonların yönetim açısından, spor federasyonları, sporcuların geliştirilmesine sağladığı katkıları açısından yeterli buluyorum, Sporcuların gelişimi açısından ekonomik olarak sağlanan katkıları yeterli olacak, ve ekonomik açıdan spor kulüplerine verilen teşvik ve desteği yeterli buluyorum fikrine katılımcılarımız yine kararsız kalmalarıyla, daha önce uygulanan başarısız spor politikaları, günümüzde de, federasyonların tabana yeterince destek vereceği, sporu bir kültür olarak çocuklara ve gençlere ne derece aktarılacağı, ekonomik açıdan yetenekli çocuklara desteklerin yeterli olup olmayacağı, Genel Müdürlük ve federasyon boyutuyla kulüplere verilecek desteğin sporcu yetiştirme açısından yeterli olup olmayacağı konusunda net görüşlerin olmadığı, ortaya koymaktadır.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

Federasyonlar, n ba ,ms,zla ma çal, malar,n,n ba lad, , süreçten bu güne kadar geçen sürede, 3289 say,l, kanunda yap,lan de i ikliklerin federasyonlar,n yap,lanmas,na olan etkisinin idari ve mali yönden ba ,ms,z hale gelmesi, Türk sporunda köklü de i iklikler yaparak, olumlu yönde katkı sa lad, ,n, söylemek mümkündür.

Bu katkı,lar,n ne düzeyde oldu u konusunda fikir elde etmek, Federasyonlar ve Spor Genel Müdürlü ünde görevli personellerin görüşlerine ba vurulmu tur.

Ara tırma sonuçlar,na göre;

Spor Genel Müdürlü ünde ve Ba ,ms,z Spor Federasyonlar,nda görevli personelin, cinsiyet ve kurum de i kenlerine göre, anlaml,l,k düzeylerinde; Spor Federasyonlar,n,n Ba ,ms,zl, ,na ili kin tutumlarda, cinsiyet aç,s,ndan farklı,klar oldu u tespit edilirken, çal, ,lan kurum aç,s,ndan farklı,klar görülmemi tir.

Çal, an personelin, büyük bir ço unlu unun orta ya düzeyinde oldu u gözlenirken, e itim düzeylerine göre, büyük bir oranda yüksek okul mezunu personel oldu u gözlenmektedir. Bu da ö renim düzeyi olarak, spor sektöründe istihdam edilen personelin i inde uzman oldu u konusunda önemli bir gösterge olarak ele al,nabilir.

Spor Genel Müdürlü ü ve Ba ,ms,z Federasyonlarda, çal, ,lan y,l düzeyinde de erlendirmeye al,nd, ,nda 10 ile 20 y,l aras,nda çal, an personelin a ,rl,hta olmas,, yap,lan i te tecrübeli ki ilerin yer ald, , görüşünü güçlendirmektedir. Ancak, kurum içinde çal, an personelin, i yükü ve sorumluluklark, dikkate al,nmad, ,ndan, bireyler aras, farklı,klar,n da varl, , göz ard, edilmemelidir.

Spor Federasyonlar,n ba ,ms,z bir yapıya kavu malar,n,n gereklili inin yeterince anla ,ld, ,, idari yönden bürokrasinin ortadan kalkmas, ile uygulamalar,n h,z kazand, ,, personel istihdam,n,n olumlu yönde kullan,ld, ,, federasyon denetiminin yasada belirtildi i ekliyle uygun kabul edildi i görülmü tür. Ancak, denetimin sa lam gerekçelere dayanmaks,z,n yapılmas, takip eden süreçte federasyon ba kan, ve yönetim kurulu üzerinde yava lat,c, etkisi olaca , ve zaman içinde i leyi in h,z,n, azaltaca , gerçe i gözden uzak tutulmamal,d,r.

Idari yönden karar mekanizmas,n,n h,zl, olaca ,, bürokratik i lerin azalaca ,n,n, Federasyon Ba kan,n,n ve Yönetim Kurulunun karar verme etkinli ini arttıraca ,

görülmesine karşın, yönetsel açıdan Federasyon Başkanları ve Yönetim Kurulu üyelerinin bireysel yaklaşımları artacak, kaygı, katılımlar taahhütleri. Diğer taraftan, idari yönden bazı zorluklar, karar alma ve etkin uygulama süreçlerini hızlandırması, açısından olumlu bir gelişme olarak görülmektedir.

Spor Federasyonları bazı zorluklarla birlikte, mali yönden gelir elde etmesinin sponsorlar aracılığıyla kolaylaştırılması, bununla birlikte, SGM'nün yıllık ödenek tahsisinin, günümüzün ekonomik koşullarında bir kamu hizmeti yapan federasyonların mali ihtiyaçlarının tamamını karşılayamayacağı düşünüldüğünde gerekli olduğu görülmektedir.

Federasyonlar, sporu yaygınlaştırmak ve daha geniş bir tabana yaymakla sorumlu olan kurumlardır. Bu yapı, içerisinde gereksiz bürokrasiden ve kentselcilikten uzaklaşarak, spor aktivitelerinin yaygınlaştırılması gerektiği anlaşılmıştır.

Federasyonlar ve kulüpler arasındaki iletişimin ve yardımlaşmanın sağlanması, sporculara sağlanan maddi manevi desteğin artması, kaynak verimliliğinin sağlanması, ve sponsor desteğinin artması, spor federasyonlarının bazı zorlukları fikrini benimseyenlerin oranında artışa ulaşacağı düşünülmektedir.

Spor federasyonları, daha hızlı ve işlevsel bir yönetim anlayışını getiren bazı zorluklar, uluslararası düzeyde federasyonlarla ilişkileri kolaylaştırarak, bürokrasinin azalması, bu süreçte daha verimli hale gelmiştir. Ancak, bazı zorlukları hareketi Federasyonlarla sürdürülmesi, uluslararası düzeyde benzer örnekleri gibi, spora katkı sağlayacak şekilde üst spor yönetimlerine ve alt birimlerine de bir sistem olarak yerleştirilmelidir.

Sonuç olarak, Federasyonların günümüz gereklerine uygun olarak, mali kaynakların etkin ve verimli yönetilmesinde, profesyonel federasyon başkanları ve yönetim kurulu üyelerinin görevlere gelmeleri, federasyonlarda çalışacak personelin istihdamında uzman kişilerin görevlendirilmesinin gerekliliği, bütün spor branşlarında tesislerin kullanımında SGM ile işbirliğinin devam etmesi, federasyonların sponsorlar kanalıyla spor tesislerini arttırması, Spor Bakanlığı'nin tesis yatırımlarını arttırması ve federasyonlara katkı sağlayacak yatırımlar desteklenmeli, çeşitli projeleri geliştirmeli, spor kulüplerinin yönetsel açıdan uluslararası düzeyde örneklerinde olduğu gibi katılımları sağlamak için projeler üretilmeli ve bu açıdan mevzuatları uygun hale getirilmesi sağlanmalı, bazı zorlukları federasyonların etkin sponsor çalışmalarıyla mali kaynakların arttırılması için çalışmaları hız vermeli, kendi öz kaynaklarıyla ayakta durabilmeleri için Spor Genel Müdürlüğünden aldığı mali desteğe bazı zorlukları olmadan kendi ekonomik yapılarını hayata geçirmeleri gerekli görünmektedir.

KAYNAKÇA

1. Adal., S. (1986). *Daha iyi Hizmet Görme Aç,s,ndan Kat,lmal, Yönetim,* stanbul: Türdav Yay,nlar,.
2. Balç., V. (1999). *Spor Etkinliklerinin Planlanması, ve Yönetimi* Ankara: Ba ,rgan Yay,nevi 5-7.
3. Birdal, ., Aydemir, N. (1992). *Yönetim Teorileri,* stanbul: Sistem Yay,nc,l,k.
4. Can, H. (1994). *Organizasyon ve Yönetim,* Ankara: Siyasal Kitabevi.
5. Çolako lu, T. (2006). *Spor Federasyonlar,n,n Özerkle meleri ve Hukuksal Boyutunda Spor Hukuku Gereksinimleri,* Ankara: Türk Hukuk Sitesi Kütüphanesi.
6. Devecio lu, S., Çoban, B. (2002). *Türkiye Futbol Federasyonu'nun Özerkli i,* Spor Bilimleri Derne i, 7. Uluslararası, Spor Bilimleri Kongresinde (Antalya, Ekim 2002) bildiri.
7. Do ar, Y. (1997). *Türkiye øde Spor Yönetimi,* Malatya: Öz Akdeniz Ofset.
8. D.P.T. (1995). *Yedinci Be Y,ll,k Kalk,nma Plan, (1996- 2000),* Ankara: DPT Yay,n ve Temsil Dairesi Ba kanl, ., Yay,n ve Bas,m ube Md.
9. D.P.T. (2000). *Sekizinci Be Y,ll,k Kalk,nma Plan,, Beden E itimi, Spor ve stanbul Olimpiyatlar, Özel htisas Komisyonu Raporu,* Ankara: DPT Yay,n ve Temsil Dairesi Ba kanl, ., Yay,n ve Bas,m ube Md.
10. Ero lu, H. (1984). *dari Hukuku,* Ankara: I ,n Yay,nlar,.
11. Erturan, E.E. (2003). *Türkiyeøde Spor Federasyonlar,nda Özerklikle lgili Geli meler- Federasyon Ba kanlar,n,n Görü leri Aç,s,ndan Bir De erlendirme,* Ankara: Gazi Üniversitesi, Sa lık Bilimleri Enstitüsü, Beden E itimi ve Spor Anabilim Dal,, Yay,mılanmam, Yüksek Lisans Tezi.
12. Erturan E.E., mamolu A. F. (2006), *Özerkle en Spor Federasyonlar,n,n dari ve Mali Aç,dan De erlendirilmesi,* 9. Uluslararası, Spor Bilimleri Kongresi, Mu la
13. Fi ek, K. (1998). *Devlet Politikas, ve Toplumsal Yap,yla li kileri Aç,s,ndan Spor Yönetimi,* Ankara: Ba ,rgan Yay,nevi.
14. Gençlik ve Spor Genel Müdürlü ü, (2004). *Özerk Spor Federasyonlar, Çerçeve Statüsü,* Resmi Gazete, 25522; 14/ 7/2004

15. Gençlik ve Spor Genel Müdürlü ü (2012). *Özerk Spor Federasyonlar, Çerçeve Statüsü*, Resmi Gazete, 28358; 19.07.2012.
16. Gözübüyük, A. . (1983). *Yönetim Hukuku*, Ankara: Sevinç Matbaas,.
17. GSGM. (2000). *Gençlik ve Spor Genel Müdürlü ü Spor Federasyonlar,n,n Te kilat, Çal, ma, Görev, Yetki ve Sorumluluk Yönetmeli i*, Ankara: MDK Yay,n, no:3.
18. GSGM. (1993). *Federasyon Ba kanlar, Seçim Yönetmeli i*, Resmi Gazete, 21741; 27/10/1993.
19. GSGM. (1997). *Gençlik ve Spor Müdürlü ünün Te kilat Görevleri Hakk,nda Kanun*, Ankara: GSGM Yay,n,.
20. GSGM. (1999). *Spor uras,*, Ankara: K,l,çaslan Yay,nevi.
21. GSGM. (1999). *Federasyon Ba kanlar, Toplant,s,*, Ankara: GSGM Yay,n,.
22. Gençlik ve Spor Genel Müdürlü ünün Te kilat ve Görevleri Hakk,nda Kanun ile Baz, Kanunlarda De i iklik Yap,ımas,na Dair Kanun, (2004), Resmi Gazete, Kanun No. 5105, Kabul Tarihi: 4.3.2004
23. <http://www.gsb.gov.tr/Sayfalar/36/10/Mevzuat>
24. mamolu, A.F. (2002). *Türkiyeøde Sporun Yönetmel Yap,s, çinde Spor Federasyonlar,, 3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasas,, (1982), Md:59.*
25. mamolu, A.F., Çimen, Z. (1999). *Türkiyeøde Spor Federasyonlar,nda Örgütsel De i me htiyac, ve Baz, Uygulamalar Üzerine Dü ünceler*, Ankara: Gazi Beden E itimi ve Spor Bilimleri Dergisi, C:4, S: 2 sy:59-76.
26. Keleş R.(1995). *Yerel Yönetimler Avrupa art, Kar ,s,nda Avrupa ve Türkiye, Ça da Yerel Yönetim Dergisi,TOD AIE Yay,nlar,, C: 4 S:6, s 315.*
27. Saran, M. (1995). *Özerklik ve Mahalli dareler Düzeyinde Denetim*, Ankara: Türk dare Dergisi,408, 21-32.
28. Serarşlan, Z. (1989). *Kurum Kulüplerinin Kurulu Amaçlar, ve Türk Sporü çindeki Yerleri*, stanbul: Spor Bilimi Dergisi,say, 1, s.44.

29. Sosyal, M. (2000). *Özerklik ve Tarafsızlık*, Ankara: Mülkiye Dergisi,14(121).
30. Tortop,N. (1996). *Yerel Yönetimler ve Mali Özerklik*, Ça da Yerel Yönetimler Dergisi, C:5, Say,:5, Eylül.
31. Tortop, N. (1978). *Yönetim Bilimi*, Ankara: Ankara İktisadi ve Ticari Bilimler Akademisi Yayın, No:112.
32. *Türkiye Futbol Federasyonu Kurulu ve Görevleri Hakkındaki Kanun*. (2000). Resmi Gazete 24026; 20.4.2000.
33. Devecio lu, S., Çoban, B. (2002). *Türkiye Futbol Federasyonu'nun Özerkli ö*, 7. Uluslararası, Spor Bilimleri Kongresi, 2-21

Özgeçmi

Kimlik Bilgileri

Ad, Soyad, : Hüseyin Gazi SÖNMEZ

Do um Yeri : Ankara

Do um Y,ı, : 1973

E itim Durumu (Okul Ad, ve Mezuniyet Y,ı)

Lise : Abidinpa a Lisesi

Lisans : Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Y.O.

Yüksek Lisans : Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enst. Beden E itimi ve Spor

Haberle me Bilgileri

Adres : Ça layan Mah.297.sok. No:6/18 Mamak/ANKARA

Telefon : 0530 315 61 21

E-Posta : hgsonmez@hotmail.com

